

AUG 1 1982

GRAND CENTRAL STA. BOX 2231
NEW YORK 17, N.Y.

V I E N Y B Ė

1886 • 96TH ANNIVERSARY YEAR • 1982

96 M. 11 N.

192 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

1982 M. LIEPOS [JULY] 31 D.

Telephone
APplegate 7-7257

50 CENTŲ

Iš Pavergtų Tautų Savaitės deklaracijos pasirašymo iškilmių, 1982 liepos 19, Baltųjų Rūmų—Rožių sodelyje: prezidentas Ronald Reagan pirmą kartą viešai pasirašo deklaraciją, skelbiančią liepos 19-25

d. d. Pavergtų Tautų savaitė Amerikoje. Iš k. į d.: Prezidento asistentė Elizabeth Dole, viceprezidentas George Bush, kongresmanas Derwinski, Zablocki, Sen. Thurmond ir kiti.

Lietuviai Baltuose Rūmuose Pavergtųjų Tautų deklaracijoje

Washington, D. C. — Liepos 19 d. JAV prezidentas R. Reagan Baltųjų Rūmų Rožių sode pasirašė Pavergtųjų Tautų deklaraciją ir pasakė kalbą. Priminė Pabaltijo kraštus ir kitus pavergtuosius. Į iškilmes atvyko viceprezidentas G. Bush, kongr. E. Derwinski ir Crane, Illinois valstijos atstovai. Dalyvavo įvairių tautinių grupių atstovai. Lietuvių dalyvavo kun. M. Jarašiūnas, V. Kamantas, V. Kutkus, Aušra Zerr, J. Urbonas, D. Bobelienė, L. Kojelis, kun. A. Bartkus iš St. Clair, Pa., L. Stukienė iš New Jersey, dr. K. Jurgėla.

Prezidentas stipriai pasisakė prieš Sovietų Sąjungos pastangas pavergti svetimas tautas. Pareiškė, kad į pavergtuosius kraštus bus stiprinama informacija radijo bangomis. Spontaniškai visi sugiedojo "America, America".

Iškilmėms vadovavo asistentė Elizabeth Dole, taip pat dalyvavo lietuvis Jack Burgess.

Per juos dalyviai prezidentą pakvietė 1983-iaisiais metais dalyvauti Lietuvių dienoje Chicagoje. V. Kamantas dar kontaktavo Grand Rapids, Mich., (kur dabar Kamantas apsigyveno) kongr. B. Soyer, prašydamas daugiau paramos lietuvių kalba siunčiamai radijo informacijai į Lietuvą.

Dalyvavo spaudos atstovų. Dėl laiko stokos ir kitų išipareigojimų daug gavusių kvietimus negalėjo dalyvauti.

Radiacija Rygos ir Klaipėdos liginėse

Vakarų Vokietijoje rusų kalba leidžiamas žurnalas Posiev balandžio laidoje paskelbė: "Iš Rygos ir Klaipėdos pranešama, kad po Varšuvos Pakto šalių karinių pratybų Baltijos pajūryje į tų dviejų miestų liginines buvo paguldytas nemažas skaičius povandeninių laivų jūreivių, susirgusių 'spinduline' liga. Kalbama, kad kaikurie jų mirė. Susirgimai oficialiai vadinami 'epidemija', tačiau nepaaiškinama, kodėl susirgo tik tarnavusieji povandeniniuose laivuose, kurie turi atominis motorus ar atominis ginklus. Sklinda gandai, kad grupė gydytojų pasiuntė aukštesnėms istaigoms kolektyvinį raštą, atkreipdami dėmesį į nepakankamas priemones apsaugoti povandeninių laivų patalpas nuo radiacijos".

[ELTA]

ATGARSIAI IŠ DR. K. BOBELIO KELIONĖS Į AUSTRALIJĄ

VLIKo pirmininkas dr. K. Bobelis, Australijos LB pirmininko A. Pociaus pakviestas, birželio 10-25 d. lankėsi Australijoje. Padarė pranešimus Adelaidėje, Melbourne, Sydnejuje. Jo apsilankymas buvo plačiai aprašytas Melbourne Tėviškės Aiduose ir Sydnejaus The Catholic Weekly. Dr. K. Bobelį ir Dalią Bobelienę Australijos lietuviai sutiko ypatingai šiltai.

ADELAIDĖJE: Birželio 13 d. Pabaltiečių, išvežimų minėjime, Adelaidės miesto rotušėje dr. K. Bobelis pasakė kalbą ir per radiją. Daug platesnis pranešimas buvo padarytas lietuvių visuomenei birželio 14 d. Šį pranešimą aprašė Tėviškės Aidai:

"... Virš iškiliųjų asmenų labai dažnai susiformuoja gandų debesėlis, susidaręs iš nedagirdėjimų, nedasakymų ir tendencingų asmeniškumų, kuris nukeliauja labai toli—net į antrą Žemės rutulio pusę. Kadangi esame tautosakos kūrėjų ainiai, prie to debesėlio pridėdame ir savo "miglos", ir taip rezultate sukuriame debesį, iš kurio šešėlio patys negalime pasprukti.

VLIKo ir Bendruomenės nesutarimų kontroversijų debesys ir mūsų tarpe buvo tiršti, ir iš Australiją pasiekiančių tiesos nuotrupų daromos išvados nelinksmos, todėl VLIKo pirmininko vizitas Australijon buvo pačioje laiko pilnybėje, kurioje reikėjo praskaidrinti padangę žiniomis iš pirmųjų šaltinių, iš paties VLIKo pirmininko lūpų.

Todėl dr. K. Bobelio apsilankymo Adelaidėje svarbos akcentą drįstu dėti ne ant jo dalyvavimo pabaltiečių vainiko padėjimo apeigose, ne ant jo kalbos išvežimų minėjime, kurioje buvo vaizdžiai atskleista Lietuvos padėtis tarptautiniame forume, bet ant jo padaryto pranešimo lietuviams birželio 14 d. Lietuvių Namuose.

Kad šitam pranešimui daugelis skyrė ypatingą dėmesį, parodė gausus dalyvavusių būrys. Visus atvedė noras sužinoti ir išsiaiškinti, kodėl mūsų veiksmų pačiose viršūnėse siaučią audros gūsiai neleidžia toms viršūnėms susiglausti bendroje darnoje. Pirmininkas nuosekliai nušvietė VLIKo ir Bendruomenės išsiskyrimą principuose ir šių

veiksmų daromus viešus pareiškimus.

Dr. K. Bobelio pranešimas buvo santūrus, nepriekaištaujantis, ir tik klausiantiems—primygtinai reikalaujant—atskleidė konkrečių nesutarimų pavyzdžių. Kai kas galėjo susidaryti vaizdą, kad tai ne ypatingai gilūs skilimai, kad tai tik įvykiai, bet ne patys principai. Vaizduojusi: jeigu principai yra juoda—balta, tai tarpe jų yra pilka spalva, turinti milijonus atspalvių.

Toje pilkumos skalėje kaip tik ir vyksta VLIKo ir Bendruomenės nesutarimai. Tik niekaip nepateisinamas Bendruomenės vadovybės vengimas ir atsisakymai dalyvauti VLIKo siūlomuose susitikimuose išsiaiškinti.

Dr. K. Bobelio pranešimai ir atsakymai į klausimus buvo tikrai nuoširdūs ir jo noras ir pastangos sukurti taiką tarp visų lietuvių sutapo su adelaidiškių mintimis ir norais. Šių neaiškumų praskaidrinimas ir įvykių atskleistas vaizdas leido mums įsijungti į tikrų įvykių eigą, pažinti VLIKą, susidaryti

Nukelta į 5 psl.

Vienybe is published twice a month by Valerie Tysliava and son Joseph N. Tysliava at 192 Highland Boulevard, Brooklyn, N. Y. 11207. Second Class postage paid at Brooklyn, N. Y. Postmaster: Send address changes to Vienybe, 192 Highland Boulevard, Brooklyn, N. Y. 11207.

Subscription per year \$10.00. By First-Class mail \$25.00.

Staff: Editor: Jonas Valaitis; Managing and Layout editor: Valerie Tysliava; Assistant: Ann Waivada; Business Manager and Photo editor: Joseph N. Tysliava.

Contributing editors and writers: Mykolas Drunga, Demie Jonaitis, Charles P. Kal, Juozas Kreivenas, Edvardas Sulaitis, Vytautas Zalatorius.

NESUTARIMAI PERSIMETA Į KITUS KONTINENTUS

EDVARDAS ŠULAITIS

Jau kuris laikas Šiaurės Amerikoje (ypatingai JAV) jaučiama trintis, nesutarimai tarp pavienių lietuvių, o taip pat ir tarp organizacijų. Jau turime kelias Lietuvių Bendruomenes, o kai kuriose kitose organizacijose dažnai prieinama prie liepto galo. Nors dviejų Altų ir Vlikų šiuo metu dar neturime, bet iki to nedaug betruksta.

Tačiau vėliausiu laiku Š. Amerikoje tos karštos nuotaikos apimsta. Tik Saulių sąjunga, turbūt, dar tebėra vienintelė, kuri tarpusavyje žaidžia—“kariauja”, nors po vėliausio suvažiavimo Chicagoje—ir joje apsispręsta eiti pozityvia linkme.

Taigi taip vadinama “reorgiška” kibirkštis čia blėsta, ypatingai kuomet vienas Chicagos dienraštis (nors tik 5 kartus per savaitę pasirodantis) jau neranda didesnio pritarimo Amerikos lietuviuose. Vadinas, tie, kurie stengėsi galutinai suskaldyti Amerikos lietuvius, savo tikslo šimtaprocentiniai neatsiekė.

☆ ☆ ☆

Prieš porą metų ta “reorgiškoji” dvasia iš Amerikos kontinento nusibastė Anglijon, o visai neseniai ir tolimojon Australijon, kur visą laiką buvo, palyginti, gana tylu ir tautiečiai sau ramiai gyveno (išskyrus vieną atvejį prieš 13 metų).

Anglijoje, kur lietuvių ne tiek daug gyvena, veikė lietuviškos organizacijos, visi lietuviai sutilpo į vieną laikraštį, Europos Lietuvių. Australijoje irgi daug politinių ginčų lietuvių tarpe nebuvo, nors ten išeidavo (ir tebeišena) du laikraščiai—nepartinis visų lietuvių Mūsų Pastogė ir grynai katališkasis—Tėviškės Aidai.

Europos Lietuvis turėjo gana sumanų redaktorių—K. Barėna, kuris laikraštį padarė gerokai įdomiu. Ten sutilpo įvairių pasaulio žinių, jų tarpe gana objektyvios informacijos—kultūrinio ir kitokio pobūdžio iš Lietuvos. Tas žmogus pradėjo susilaukti priekaištų, pagaliau nusprendė iš pareigų atsistatydinti.

Tada kai kurie “reorgiškosios” dvasios tautiečiai puolė vietos lietuvius veikėjas, net išspausdino provokacinį leidinėlį “Destroy the worm”, kuriame juodino D. Britanijos Lietuvių Sąjungos darbuotojus už jų tariamą “bendradarbiavimą su komunistais”. . . Kaip žinome, šie kaltinimai yra lengviausiai sulipdomi ar sufabrikuojami bet kur gyvenančių ultra “patriotų teisėjų”.

Labai įdomu, kad “reorgiškosios” dvasios Anglijoje siautėjo palyginti neilgai.

☆ ☆ ☆

1982-ųjų metų pradžioje Europos Lietuvis parašė tokio turinio pranešimą:

“Kai kurie mūsų skaitytojai, gyvenant įvairiose vietose D. Britanijoje, gavo paštu prisiųstą 8 puslapių fotografiniu būdu padaugintą paskvilį, kuriame biauriai šmeižiama D. Britanijos Lietuvių Sąjungos vadovybė ir Lietuvių Namų Bendrovės darbuotojai.

Prisidengę patriotizmo skraiste, provokatoriai siekia suardyti svarbiausią D. Britanijos lietuvių organizaciją ir tuo būdu tiesioginiai pasitarnauti lietuvių tautos priešui.

Mūsų skaitytojai, gavę minėtą paskvilį, angliškai pavadintą “Destroy the worm”, prašomi atsiųsti DRLS-gos valdybai voką, į kurį jis buvo idėtas. Tas palengvintų susėkti nusikaltėlius.

Anglijos lietuviai ilgai nedelsė nusikaltėlius išaiškinti. Jie nepasielgė kai kurių gana pagarsėjusių JAV lietuvių organizacijų pavyzdžiu ir neglobojo lietuviškosios veiklos ardytojų.

☆ ☆ ☆

Europos Lietuvyje (1982 m. balandžio 8 d. laidoje) skaitome žinią, pavadintą “S. Kasparas pašalintas iš DBLS”, kurioje rašoma:

“1982 m. kovo 13 d. DBLS Centro Valdyba, jungtiniame posėdyje su DBLS Tarybos prezidiumu, nutarė išbraukti Stasį Kasparą iš D. Britanijos Lietuvių Sąjungos narių sąrašo.

Stasys Kasparas patino provokacinį paskvilį “Destroy the worm” ir jau ilgesnį laiką siuntinėjo liet. spaudai Kanadoje ir Amerikoje korespondencijas, kuriomis šmeižė D. Britanijos Lietuvių Sąjungą, Lietuvių Namų Bendrovę ir tų organizacijų vadovybę bei tarnautojus.

DR. S. BAČKIO ŽODIS I LIETUVA

Lietuvos atstovas dr. S. A. Bačkis per Radio Liberty pasakė šią kalbą, ryšium su JAV Prezidento Baltų Laisvės Dienos proklamacija:

Brangūs tautiečiai,

Kiekvienais metais lietuviai, gyvenantys laisvajame pasaulyje, primindavo visiems Sovietų Sąjungos neteisėtą Lietuvos, Latvijos ir Estijos okupaciją 1940 m. birželio mėn. ir taip pat žiauriausius tų tautų žmonių trėmimus, pradėtus 1941 m. birželio 14 d.

Šiomet lietuviai, latviai ir estai nebe vieni tai pasauliui pasakys. Dū svarbūs įvykiai parems Pabaltiečių mintis, primindami Sovietų Sąjungos neteisėtus veiksmus, rodančius, kaip Sovietai negerbia savo pasirašytų iškilmingų pasižadėjimų. 1982 m. geg. 21 d. JAV Prezidentas savo telegramoje Baltų Amerikiečių Laisvės Lygai taip pareiškė:

“Jungtinės Amerikos Valstijos tebepripažįsta laisvas Lietuvos, Latvijos ir Estijos valstybes ir niekada nepripažins prievartinio šių respublikų inkorporavimo į Sovietų Sąjungą. Mes tvirtai esam išpareigoję laisvo apsisprendimo principui ir visų žmonių teisei pasirinkti tokią valdžios formą, kurioje jie nori gyventi”.

Šiandieną prez. Reagan, gavęs JAV Kongreso jungtinę 201 rezoliuciją, Senato priimtą birželio 9 d. ir Atstovų Rūmų birželio 14 d., pasirašė proklamaciją, skelbiančią 1982 m. birželio 14 dieną—**Baltų Laisvės Diena**. Toje rezoliucijoje pasakyta, kad “JAV Kongresas pripažįsta pastovų Lietuvos, Latvijos ir Estijos tautų troškimą ir teisę į laisvę ir nepriklausomybę nuo Sovietų Sąjungos valdymo, apgailestauja, kad Sovietų Sąjunga atsisako pripažinti Baltijos respublikų suverenumą ir patenkinti jų teisėtus reikalavimus nepriklausomybės nuo svetimųjų valdymo ir priespaudos ir kad 1982 m. birželio 14 d., masinių baltų trėmimų 1941 m. iš jų tėviškių sukaktis būtų atžymėta **Baltų Laisvės Diena** kaip simbolis amerikiečių tautos solidarumo su pavergtų baltų tautų aspiracijomis ir kad JAV Prezidentas yra autorizuotas ir prašomas paskelbti, kad ta **Baltų Laisvės Diena** būtų atitinkamai paminėta”.

JAV Kongreso rezoliucijos priė-

mimas ir Prezidento paminėta proklamacija rodo, kad JAV vyriausybė, Kongresas ir gyventojai atiduoda pagarbą pavergtosioms Lietuvių, Latvių ir Estų tautomis ir solidarizuoja su jomis jų siekimuose laisvei ir nepriklausomybei atgauti. Kartu tai rodo, kad Baltijos valstybių laisvės byla tebėra gyva, kada JAV primena ją visoms tautoms savo tvirta laikysena ir pareiškimais. **Baltų Laisvės Diena** yra reikšmingas ir svarbus įvykis, kuris laisvės byloje sustiprina mūsų viltis į šviesesnę ateitį.

KANADA IR TOLIAU NEPRIPAŽINS PABALTIJOS INKORPORAVIMO

Kanada vėl patvirtino, jog ir toliau laikysis Pabaltijo įjungimo nepripažinimo politikos. Kovo 19 d. laiške KLB Montreolio Apylinkės Valdybos pirmininkui V. Piečiaiui, Kanados užsienio reikalų ministerijos Rytų Europos skyriaus vedėjo pavaduotojas, W. M. M. Fairweather rašo:

“Kaip žinote, Kanada toliau atsisako pripažinti **de jure** prievartinį Pabaltijo valstybių įjungimą į Sovietų Sąjungą. Per pastaruosius pusantrų metų Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo konferencija Madride buvo tinkamiausias forumas tokiai politikai patvirtinti. Konferencijos peržiūroje, kaip Helsinkio Baigminį Aktą vykdo ji pasirašiusios valstybės, Kanados delegacija pasmerkė tęsiamą Pabaltijo tautų pavergimą, sovietinės vyriausybės rusinimo politiką ir žmogaus teisių bei pagrindinių laisvių slopinimą Pabaltijo valstybėse.

“Aš galiu jus užtikrinti, kad nenumatoma pakeisti mūsų pagrindinės politikos—nepripažinti **de jure** Pabaltijo valstybių įjungimo į Sovietų Sąjungą, ir kad mes ir toliau tai reikšime atitinkamuose tarptautiniuose forumuose”.

KNYGA APIE LIETUVOS ARCHYVUS

Princeton, N. J. universiteto leidykla išleido stambią knygą apie Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Gudijos archyvus ir rankraščių rinkinius, Archives and Manuscript Repositories in the USSR. Knygos autorė aplankė 16-ą archyvų ir rinkinių Lietuvoje. [ELTA]

S. Kasparo šmeižtus spausdino Kanados Tėviškės Žiburiai, Chicagos Naujienos ir PLB leidžiamas Pasaulio Lietuvis. Nepastebėta, kad jo korespondencijomis pasinaudotų lietuvių išeivijos kiti laikraščiai.

Kaip jau minėjome, “reorgiškosios” dvasios buvo nuskrudusios Australijon. Čia “patriotai” norėjo sugriauti gražiai veikiančią Australijos lietuvių sporto organizaciją, kuri sekančiais metais į Pasaulio lietuvių sporto žaidynes Chicagoje žada atvežti apie 150 žmonių. Žinoma, dauguma sportininkų ar jų vadų priklauso ir kitoms organizacijoms, tai jų tarpusavio sukiršinimas reikštų ir bendros Australijos lietuvių veiklos susilpninimą. Tenka pastebėti, jog Australijos lietuviai sportininkai, pagal jų skaičių, yra patys veikliausieji iš visų išeivijoje gyvenančių lietuvių.

Sį kartą nediskutuosime priežasčių (jos yra net juokingos), kurios beveik privedė Australijos lietuvių sportinę šeimą prie skilimo. Apie tai išsamiau parašysime kitą kartą. Rašini baigsiu ištrauka iš Australijoje leidžiamos Mūsų Pastogės, kuri teigia, kad mes susinaikinsime ir be KGB (taigi, be komunistų pagalbos):

“Tokiu būdu iš tiesų, kas gi griaua mūsų rezistenciją—KGB ar mes patys? Iš tikrųjų ir toliau vienas kitą taip bejartinėjant nereikės jokios pašalinės intervencijos—mes patys vienas kitą sunaikinsim, ir, be abejo, mūsų ir mūsų tautos priešo džiaugsmui. Ar tuo patarnausime bendruomenei ir savo pavergtai tautai?”

AR REIKIA MŪSŲ SUVAŽIAVIMUOSE ILGŲ IR TRANKIŲ REZOLIUCIJŲ?

Daugelis mūsų politinių, kultūrinių, visuomeninių ar jaunimo organizacijų, užbaigdamos savo suvažiavimus, kongresus, seimus ar sąskrydžius, mėgsta juos palydėti ilgom ir trankiom, net smulkmeniškom rezoliucijom bei panašiais pagyrų kupiniais pasiryžimais. Nors visa spauda juos paskelbia, deja, kitą savaitę ir net kitą rytą viskas būna pamirštama. Stebėkit gyvenimą, seimų rezoliucijas ir jų likimą—tikiuos, visi sutiksim, kad taip yra. Gaila, bet kažin ar kitaip kada bus.

Vienybėje (nr. 9, 1982.VI.30) pavardės nepasirašęs Stebėtojas pamini Lietuvių Rašytojų Draugijos (LRD) "politinį manifestą", tiksliau pasisakymą, paskelbtą per š. m. gegužės 22-23 d. suvažiavimą Clevelande, Ohio. Pacitavęs porą pasisakymo ištraukų, Stebėtojas šiaip jau prikiša jam "konkrečių ar originalių minčių" trūkumą, o mūsų rašytojų kūrybinės veiklos išpareigojimą randa buvus "tik gana apibendrintą ir trafaretinį".

Stebėtojo pastabos yra rimtos, šiek tiek pagrįstos ir kai kuojdomios. Išvis malonu, kad bent viename užsienio lietuvių laikraštyje jos buvo iškeltos. O tai problema, kurią pasakiau šio mano laiško antraštėje.

LRD valdyba, ruošdamasi suvažiavimui, nuodugniai svarstė rezoliucijų, manifestų ir pasisakymų punktą. Po to man pavedė parašyti projektą, jį patvirtino ir išpareigojo suvažiavime jį referuoti. Ką aš ir atlikau, likęs su visais patenkintas, kad pasisakymo tekstas buvo priimtas be pakeitimų, nė vienam suvažiavimo dalyviui nespriešiant, nesūliūs pataisų ar papildymų. Kodėl taip buvo ir kaip galėjo būti?

LRD valdyba (ir aš tame tarpe) galvojom, kad rašytojų suvažiavimui ilgos ir trankios rezoliucijos nebūtinos. Rašytojai paprastai kiekvienas savaip dirba savo darbą ir nemėgsta biurokратиškų nutarimų ar įsakinėjimų. Labiau tiktų dalyko neperpūsti, vengti pompastiškumo ir iliuzijų, tuščių deklamavimų ar išpareigojimų, kuriuos tuoj pamirštume ar nepajėgtume ištesėti. Geriau rūškimės ir išpareigojimą tik tam, ką savo darbais pajėgsimė pateisinti. Ir kadangi rašytojų draugijoje yra arti šimto narių su nevienodais ideologiniais ir sroviniiais įsitikinimais bei polinkiais (literatūrine tų žodžių prasme), tai mums geriau dera ir imanoma pasisakyti tik keliais pagrindiniais klausimais, dėl kurių visiškai ar bent daugmaž sutinkame.

Taip aš tą reikalą referavau suvažiavime, aiškindamas, kodėl mūsų "pasisakymas" turėtų būti problemų įvairovę apibendrinantis, trumpas, aiškus, ramus, dalykiškas, be fantasmagorijų ir patoso. Tad jame sąmoningai tik keliom pastraipom buvo aptartos kai kurios pagrindinės mūsų darbo, užmojų ir kūrybinio likimo problemos (ar principai). Norint, kiekvieną to pasisakymo paragrafą būtų galima išplėsti brošiūros ar knygos rėmuo-

se, taip pat papildyti naujais dėsniais ir gyvenamojo laikotarpio aplinkybių nagrinėjimais. Manėme, kad tai yra ne suvažiavimų (kur viskam "pritrūksta laiko"), o mūsų kultūrinės publicistikos ir kritikos uždavinys.

Stebėtojas savo pastabose priekaištingai nurodo, pavyzdžiui suminėdamas, kad rašytojų suvažiavimo "manifeste" nebuvo "nė žodžio apie naujų (literatūrinių, be abejo) kelių ieškojimą", arba apie "literatūrinės produkcijos broką", arba apie "literatūrinės kalbos susimą ir kitas ligas".

Savaime aišku, kad tai geros ir įdomios temos, kurios—pridėjus dar kelias kitas—iš tikrųjų buvo prisimintos ir dargi panagrinėtos kituose suvažiavimo dienotvarkės punktuose.

Tačiau laisvame pasaulyje, kur nėra cenzūros ir kitokių varžtų, kažin ar yra prasmės rašytojų suvažiavime išakmiai pasisakyti prieš "literatūrinį broką", kuris visvien visada būdavo, yra ir bus gaminamas, kol bus norinčių ką nors rašyti ir tai skelbti laikraščiuose ar knygose?

Ir ar rašytojai vis turi verkšlenti rezoliucijomis prieš mūsų kalbos susimą ir susimą užsienyje, kuomet jie tuo visada sielojasi ir, be abejo, supranta, kad jų literatūrinė kalba turi būti kiek galint mažiau apsususi? Ir kai kalba visuomenėje ir spaudoje sūsta, tai ar suvažiavimų rezoliucijom galima ją atželdinti? Reikia dažniau griebtis gramatikos ir žodyno, uoliau puoselėti lietuvišką galvosena, o ne skelbti tuščius manifestus prieš kalbos susimą...

O naujų literatūros ir kūrybos kelių bei formų ieškojimas priklauso ne bendrinio pobūdžio draugijos suvažiavimo rezoliucijoms bet pirmiausia laikraščiui ir ypač kultūros žurnalui, kur įvairių srovių, skirtingų braižų, formų ir stilių rašytojai gali tam rasti tinkamą plotmę, erdvę ir laiką.

Man visai nesuprantama Stebėtojo pajuoka: kas verčia jo žodžiais, daugumą išėivijos rašytojų elgtis pagal posakį: pakilo kaip aras, nutūpė kaip višta? ... Taigi rašytojų suvažiavimo pasisakymas kaip tik elgėsi priešingai. Jis nesūlė ir nekurstė pakilti arais. Jeigu toks posakis čia būtinas, tai sutikčiau, kad geriau būti vištomis, kurios dar dėtų sveikus ir skanius kiaušinius. O arų išaugs savaime be rezoliucijų, jeigu jie bus tikri arai.

Apgailėstauju, kad šiuo pasisakymu negalėjau tvirčiau paremti Stebėtojo pageidavimo po kongresų ir suvažiavimų gauti progos laikraščiuose skaityti ilgus ir iškalbingus, bet mažai kam reikalingus ir bemačiant užmirštamus "išpareigojimus" ar "originalių minčių konkrečius pažadus".

Bronys Raila

LRD valdybos vicepirmininkas

Dr. Algis Paulius Lituanistikos Katedrai paskyrė 2,000 dol. a. a. Laimos Čepaitytės-Paulienės ir Stasio Gasnerio prisiminimui.

CHICAGOS LIETUVIAI SUSIRUPINO

ADV. CHARLES P. KAL

Marquette Parko lietuviai labai daug nukentėjo dėl kai kurių nepatikimų mūsų biznierių, kadangi kai kurie verslininkai varė "riebų" biznį, o lietuvių interesų negynė...

Prieš kelis metus juodoji rasė su paraudusiais unijų vadovais žygiavo į Marquette Parką su Kingu priešakyje, bet tas žygis jiems "nudegino pirštus". Eiliniai lietuviai namų savininkai, susijungę į stiprią organizaciją su vietos policijos pagalba tą įsiveržimą sustabdė.

Sustabdymas lietuviams daug kainavo—kai kurie buvo labai sužeisti o kelios dešimtys buvo areštuotų; vienam lietuviui policijos arklys net sulaužė kaklo kaulą, jį padarė net invalidu! Apgailėtina, kad toje kovoje lietuviai biznieriai nepasirodė. Lietuvių drąsa ir vienybė ginti savo institucijas ir nuosavybes yra būtina.

Apgailėstautina, kad vienas lietuvis verslininkas neseniai savo biznį slapta pardavė juodajai rasei Marquette Parko rajone, į rytus nuo Western Ave., o patys savininkai įsikūrė pietų pusėje, 15 mylių atokiau, palikdami biznio telefoną parduotoje vietoje. Ši transakcija atlikta 1982 m. sausio vidury.

Tačiau Marquette Parko lietuvių organizacijų ir institucijų vadovai

labai nustebe, kad pasivadinę lietuvišiais patriotais šie verslininkai savo biznį pardavė juodukams, tuo pakenkdami visiems lietuviams išlaikyti geriausią ir stambiausią lietuvių koloniją.

Mano žiniomis kai kurios lietuvių institucijos ir organizacijos yra pasiryžusios pasmerkti ir išbraukti iš savo eilių panašius biznierių bei profesionalus, kurie praturtėję iš lietuvių kolonijos, dabar ją paliko ir niekas tokios skriaudos negali pataisyti.

Lietuviai drąsuoliai žygiuotojus sustabdė, o minėti biznieriai jų atliktą kovą išdavė.

Nors pavieniai asmenys gali šią koloniją palikti, bet stambiausios institucijos, kaip: Lietuvių bažnyčia, vienintelė lietuvių ligoninė, šv. Kazimiero vienuolynas, Maria aukštesnioji mokykla ir kt., to negali padaryti.

Pabaigai noriu paraginti visus šios lietuvių kolonijos namų savininkus bei biznierių, dėl vieno nepatikimo verslininko smerktino pasielgimo nenusigąsti; neturėti su jais nieko bendro. Svarbiausia—išlaikykime lietuvių vienybę, drąsą ir pasišventimą, kad Marquette lietuvių kolonija nesilpnėtų, bet visų lietuvių pagalba stiprėtų—mes laimėsime!

SENATO APKLAUSINĖJIMAI DĖL PRIVERČIAMO DARBO SOVIETŲ DUJOTIEKIUI PRAVESTI

JAV Senato bankinių operacijų, liečiančių tarptautinius finansus pakomisijos apklausinėjimas dėl dujotiekio pravedimo iš Sibiro į Vakarų Europą panaudojant priverčiamo darbo jėgą, įvyko birželio 18 d.

Pradedant posėdį, Senatorius William L. Armstrong pastebėjęs, kad jau iš ankstybesnių Senato pakomisijų apklausinėjimų paaiškėjo, kad dėl plačių kreditų teikimų sovietinio bloko valstybėms, Vakarų finansinės struktūros stabilumas atsėdūrė pavojuje ir kad Sovietų karo mašina didele dalimi yra maitinama Vakarų kreditais ir Vakarų technologija—pažymėjo, kad dabar laikas ištirti, kad tam reikalui, be kalinių Sovietų Sąjungoje, bus importuota iki 1985 m. apie 500,000 vietnameičių.

Iškeldamas šią problemą Senatorius pažymėjo: "Nors mes mažai ką begalime šiuo reikalu padaryti, paveikti Sovietų Sąjungą jog nebūtų piktam naudojami žmonės", pridūrė—"mes neturime bendrininkauti šioje priespaudoje: Mes neturime toliau teikti Sovietams ir jų satelitams paskolų ir medžiagų, kas padaro galima dabartinę priespaudą, nei suteikti jiems prestižo, kuris seka iš to, kad mes traktuojame juos kaip garbingus pasaulio bendruomenės narius".

Kiek tai liečia eventualų priverčiamo darbo jėgos panaudojimą dujotiekiui praveisti, buvo pakviesti liudyti Michail Makarenko, aktyvus rusų žmogaus teisių gynėjas, vietnameičiai—Doan Van Joai ir le Thi Anh, ir buvęs Lenkijos ambasadorius Japonijoje, Sdzizlaw Rurarz.

Makarenko nurodė, kad Sovietų Sąjungoje dabar yra kalinama apie

12 milijonų žmonių ir kad kalinių darbas naudojamas didesniems projektams įgyvendinti. Jo nuomone, dujotiekio pravedimas pareikalaus apie 1 milijoną statybos darbininkų aukų.

Anot ambasadoriaus Rurarz, pajamos gautos iš dujų tiekimo bus naudojamos komunizmo imperijai stiprinti. Jis patvirtino Makarenko išvadas dėl nepaprastai sunkios kalinių būklės. Baigdamas apeliavo į amerikiečių sąžinę neprisiidėti pavergimo mašinai stiprinti.

Dr. D. Krivickas

TARNYBA WASHINGTONĖ

Jungtinis Pabaltiečių komitetas Washingtonė ieško direktoriaus postui asmens, kuris palaikytų ryšius su JAV kongreso nariais, įvairiomis valdžios įstaigomis, spauda ir visuomene, juos lankydamas, dalyvaudamas posėdžiuose, susirašinėdamas.

Kandidatas turi būti JAV pilietis, lietuvių, latvių ar estų kilmės, bent 21 m. amžiaus, gerai mokantis anglų kalbą, su akademinium išsilavinimu politiniuose moksluose, tarptautiniuose santykiuose, pažįstantis Europos gyvenimą. Pageidautinas patyrimas ryšių tarnyboje ar teisių studijos, bet nebūtinas mokslo laipsnis. Turi turėti savo automobilį. Sutartis pasirašoma bent vieneriems metams. Atlyginimas \$17,000 metams bei kelionių priedai. Kreiptis adresu: Chairman Joint Baltic American National Committee, Box 432, Rockville, Maryland 20850. Ten galima gauti ir smulkesnių informacijų.

LIETUVIŲ SODYBOS REIKALU

[Iš Lietuvos sodybai namų
pirmininko Broniaus Snarskio
pranešimo]

Cleveland, Ohio Lietuvių Bendruomenės rėmuose Taryba su specialiu uždaviniu susitarė—pastatyti Lietuvių Sodybą. Taryba veikia kaip ne pelno korporacija, pagal JAV įstatymus. Tarybos direktorius pristato L. B. Socialinių Reikalų Tarybą, juos tvirtina L. B. Krašto valdyba. Tarybos veikla remia ir finansuoja L. B. Krašto valdyba ir Krašto valdybos Socialiniams reikalams taryba.

Lietuvių Sodybos statybos reikalą taip pat remia Lietuvių Fondas, abi Clevelando lietuvių parapijos, Lake apskrities miestų merai bei įvairios tų miestų organizacijos.

L. B. Krašto valdybos patvirtintas tarybos direktorių sąstatas yra sekantis: pirmininkas—inž. Bronius Snarskis, direktoriai dr. Henrikas Brazaitis, dr. Antanas Butkus, dr. A. L. Čepulis ir inž. Pranas Razgaitis. Pirmininkas Bronius Snarskis sako: Tarybos direktoriai už darbą atlyginimo negauna.

Tarybos angliškasis pavadinimas: Lithuanian Human Services Council of the USA, Inc. Ohio Chapter. Adresas: 31715 Vine St.—Professional Center, Willowick, Ohio 44094.

Tarybai būstinę nemokamai duoda Čipkus Realty, o Dona Čipkienė nemokamai eina Tarybos sekretorės pareigas.

Federalinė valdžia šiais metais paskyrė paskolą 9¼ proc. sumoje \$3,451,000 keturioms apskritims. Clevelandui ir Euclidui paskola neduodama.

Už aukščiau minėtą sumą reikalaujama nupirkti žemės sklypą nemažesnę kaip 2 akrai ir pastatyti 82 butų pastatą. Pinigai bus paskirti organizacijai kuri geriausiai pažadės atlikti Fed. valdžios reikalavimus, kurių labai daug. Pastato išplanavimas Fed. valdžios tiksliai aprašytas ir turi būti pagal tą aprašymą suprojektuotas. Butai galės būti tik vieno miegamojo ir visai be miegamojo (efficiencies). Dvieju miegamųjų butų visai nebūs. Pastato vardas angliškai—Lithuanian Center.

Butai bus nuomojami. Nuomos kainos dar nustatytos. Pagal Fed. valdžios nuostatus gyventojams su mažomis pajamomis nuomos dydis bus mažinamas.

Paskola duodama 40 metams. Paskolos mokėjimas turės būti vykdomas iš butų nuomos pajamų. Paskolą išmokėjus Lietuvių Bendruomenė bus pilnateisis Lietuvių Sodybos savininkas.

Sklypo ieškojo Lake apskrityje kiek galima arčiau prie lietuvių didžiosios koncentracijos. Užpirkta sklypas Willoughby, Ohio Ridge Rd. (Rt. 84) prie SOM Center (Rt. 91). Sklypo dydis 4.22 akrų. Preliminariniai pastato brėžiniai jau padaryti ir kartu su visais Fed. valdžios reikalaujamais dokumentais ir su prašymu paskolos Fed. valdžios įstaigai (HUD) birželio 30

d. įteikti. Atsakymo laukiama laike 3 mėn. Gavus pinigų paskyrimą bus einama statybai vykdyti.

Siuo metu Fed. valdžia senelių prieglaudos statybai pinigų nepaskyrė.

Pastate galės gyventi tik pensininko amžiaus žmonės, bet nereikalingi nuolatinės daktaro ar slaugės priežiūros. Sklypas pakankamai didelis, yra vietos ateityje senelių prieglaudai, kur jau galėtų būti daktaras ir slaugės.

Pastačius namus, bus daromi žygiai mediciniškos pagalbos tiekimą to pastato gyventojams suorganizuoti kiek galima patogesni.

Kiekvienas butas turės virtuvę. Bus įrengta ir vieša virtuvė bei valgykla, jei bus norinčių tuo patarnavimu naudotis. Gyventojams, kurie to pageidauja bus duodami žemės sklypeliai darželiams.

Iš tos vietovės į Clevelandą važinėja autobusai. Numatoma įsigyti ir nuosavą autobusą, kuriuo gyventojai būtų nuvežami į krautuves, parengimus ir pan. Netoli yra maisto ir kitų kasdieninių reikmenų krautuvė.

SVARSTYS LIETUVIŠKŲ PARAPIJŲ LIKIMĄ

Šiomet Lietuviškų Parapijų Metais Centrinis koordinacinis komitetas Cleveland, Ohio stengiasi išjudinti—kunigus ir pasauliečius—iš naujo įsigilinti į lietuviškųjų parapijų prasmę svarbą, paskirtį ir padėtį, paieškoti būdų išspręsti susikaupusioms problemoms.

Klausimams svarstyti šv. Jurgio parapijos tarybos LPM komisija, vadovaujama Kęstučio Civinsko šaukia parapijos ir visų lietuvių katalikų susirinkimą. Rugpjūčio 1 d., sekmadienį po sumos parapijos salėje ir prasidės maždaug 11:45 val.

Susirinkimą moderuos Rimas Minkūnas. Pranešimus padarys LPM koordinacinio komiteto pirm. Romas Bublys, Kęstutis Civinskas ir Algirdas Kasulaitis.

JAV buvo 170 lietuviškųjų parapijų, dabar beliko 100.

Lietuvių Kunigų Vienybės metinis seimas šiemet įvyks rugpjūčio 4-5 Cleveland, Ohio. Bus svarstomi lietuviškųjų parapijų pagyvenimo klausimai.

Poetai Tėvas Leonardas Andriekus ir Kazys Bradūnas Clevelande, spaudos mugėje.

Inž. A. Milūnas aukštose pareigose

Inž. Anatolijus Milūnas, iš Downers Grove, Ill., prezidento Reagan pakviestas patarėju į JAV Kelių saugumo reikalams patariamąjį komitetą. Garbės pareigoms A. Milūnas aukštai kvalifikuotas, ir toje srityje dirbęs 25 metus. Jis tarptautiniai žinomoje inžinerijos kompanijoje yra projektų vedėju. Šiuo metu vadovauja vieškelio ir geležinkelių tiltų inspekcijoms.

A. Milūnas dalyvauja lietuvių veikloje: Akademinių Skautų sąjungos narys, eilę metų ejęs pareigas ASS Vydūno Jaunimo fondo valdy-

boje, priklauso Lietuvių Bendruomenei. Atstovaudamas lietuviams, plačiai reiškiasi politinėje veikloje. Daug metų dirba republikonų partijoje. Dalyvavo eilėje rinkiminių kampanijų. Šiuo metu yra JAV Lietuvių Republikonų federacijos pirmininkas.

Pirmasis minėto JAV Kelių saugumo reikalams komiteto posėdis vyks rugsėjo 13-15 d. Scotsdale, Arizona. Posėdyje dalyvaus ir A. Milūnas, komitete pakeisdamas iki šiol šias pareigas ėjusį R. Adams Cowley.

RAŠO VEIKALĄ APIE LIETUVIUS MENININKUS

Plačiai žinomas aktorius Kazys Vasiliauskas rašo knygą: "Lietuviai menininkai plačiam pasauliui". Tuo reikalu renka žinias apie gyvus ir jau mirusiuosius lietuvių menininkus. Toje knygoje tilps: Operos, Operetės, Baletos, Dramos, atskiri solistai-dainininkai, pianistai, smuikininkai, akordionistai, kompozitoriai, muzikai, dirigentai, vargonininkai, vyrų-moterų ir mišrūs chorai, tautinių šokių grupės ir jų vadovai, dailininkai, skulptoriai, fotografai, lietuviškųjų juostų bei kilmų audėjai, lietuviškosios radijo valandos ir jų vedėjai, lietuviški šokių orkestrai ir kiti lietuvių menininkai.

Tai didelis ir sunkus darbas, bet su kitu, meną mylinčių lietuvių

pagalba ir talka Vasiliauskas tikisi tą darbą įveikti.

Sumanytojas kreipiasi į plačiąją visuomenę dideliu prašymu. Jis prašo ir kitus paraginti, kad tuo reikalu suinteresuotieji lietuvių menininkai kreiptųsi į sumanytoją adresu:

Kazys Vasiliauskas
7127 Heathfield Road
Baltimore, Maryland 21212
Tel. (301) 821-5288

JAV LB Kultūros Taryba išleido leidinį "Dabartinės lietuvių kalbos rašyba", kurį redagavo kun. Juozas Vaišnys, S. J. Leidinį už 3 dol. galima įsigyti iš Kultūros tarybos.

Rašytojų suvažiavime Clevelande dalis rašytojų su žmonom ir svečiais.

V. Bacevičiaus nuotr.
Vienybė, 1982 m. liepos 31 d.

ATGARSIAI IŠ DR. K. BOBELIO . . .

Atkelta iš 1 psl.

apie jį savo nuomone, išsiaiškinti neaiškumus. To rezultate pranešimo salėje vykusiame rinkliavoje Tautos Fondui suaukšta graži suma.

Dr. K. Bobelis su žmona Adelaidėn atskrido penktadienį, birželio 11 d. Sutikimo pietus suruošė kun. Klebonas, pas kurį Lietuvių Katalikų Centre svečiai buvo ir apgyvendinti.

Pirmadienį V. Baltutis pradėję pasikalbėjimą su dr. K. Bobeliu lietuvių radijo valandai. Padarė pranešimą Adelaidės lietuviams, aplankė repetuojantį Lituanian chorą, suteikė progą asmeniškai pasikalbėti daugeliui adelaidiškių.

. . . Šis VLIKO pirmininko vizitas Adelaidėje reikia laikyti keletriopu pliusu, nes suteikė mums progą artimiau pažinti VLIKą, jo problemas, ir patį dr. K. Bobelį, tuo pačiu išsklaidydamas mūsų kontroversijas ir prisidėjęs prie vieningo adelaidiškių pritarimo mums vadovaujančiai politinei institucijai VLIKui. Ačiū VLIKo pirm. Dr. K. Bobeliui ir poniai Daliai”.

MELBOURN:

Tėviškės Aiduose:

“Lietuvių Trėmimų minėjimas birželio 20 d. pradėjome iškilmingomis šv. Mišiomis šv. Jono bažnyčioje, užprašytomis Tautos Fondo Atstovybės. Į bažnyčią procesijoje žengė vėliavos su garbės sargybomis—Lietuvos Trispalvė, Skautų, Sporto Varpo, Katalikų Moterų D-jos ir Šaulių kuopos, lydint pirmininkams—Krašto ir Apylinkės Federacijos ir VLIKO.

Po pietų Australijos Pabaltiečių Tarybos suruoštas Trėmimų minėjimas vyko Lietuvių Namuose koncertinėje salėje, dalyvavo visų trijų tautų žmonės, mūsų dar nemažai buvo iš Geelongo, Morningtono, pilnutėlė salė ir balkonas, virš 500.

Pabaltiečių Tarybos pirm. Alb. Pocius pradėjo minėjimą, pasveikindamas žymiuosius svečius, nušvietė minėjimo reikšmę, o programos eigai pranešti pakvietė Pabaltiečių Tarybos sekretorę Birutę Šaulytę, kuri pasirodė ne tik pasipuošusi tautiniais rūbais, bet ir gerai pasiruošusi, talentinga programos pristatytoja. Po trumpo savo įvadinio žodžio, pakvietė susikaupimo minute prisiminti žuvusius lietuvius, latvius, estus Sibiro tremtinius, nukankintus Rusijos koncentracijos lageriuose, o salėje esant australų svečiams, nepamiršo paminėti ir žuvusių australų karių.

Pirmuoju kalbėtoju pakvietė parlamentarą Hon. Roger Shipton, kuris čia atstovavo Australijos vyriausybei ir jis yra Užsienio reikalų, Žmogaus teisių ir Gynybos komiteto Parlamente, pirmininkas. Apžvelgęs Rusijos agresijos imperializmo pavyzdžius pasaulyje ir Pabaltijo valstybėse, pasakė, kad jo vadovaujamas komitetas Australijos parlamentui 1979 m. pristatė Lietuvos, Latvijos ir Estijos deportacijas į Sibirą, tą raportą perskaitė, kad žinotume, kad Australijos parlamente yra kas Pabaltijo valstybes prisimena. Rusijos komunis-

Vienybė, 1982 m. liepos 31 d.

tai nori užvaldyti pasaulį, jei nebūtų kas jiems pasipriešina, tai pasauliui atsitiktų tas pats, kas atsitiko Pabaltijo valstybėms.

Dr. Kazys Bobelis—Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pirmininkas, visų pirma padėkojo Hon. R. Shipton už Lietuvos, Latvijos ir Estijos reikalų iškėlimą Australijos parlamente ir faktais nurodė, kaip Sovietų Sąjunga sulaužė jau virš 300 tarptautinių sutarčių. Ieško draugų Australijos, Amerikos, Kanados, Europos valstybių valdžiose palaikyti ir padėti Lietuvai, Latvijai ir Estijai atgauti laisvę ir nepriklausomybę. Perskaitė Amerikos Valstybės sekretoriaus Mr A. Haig svarbų pranešimą:—Jungtinės Amerikos Valstybės negali leisti, kad būtų užmirštas Lietuvos tautinės neliečiamybės sulaužymas. Todėl mūsų politika, nepripažindama Lietuvos prievartinio įjungimo į Sovietų Sąjungą, lieka tvirtai nustatyta ir ji nepasikeis”.

Tai buvo įspūdingas, neilgai trukęs minėjimas, iš visų kitų išskirtinis, kai dalyvavo Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pirm. dr. K. Bobelis, žymus Australijos parlamentaras Hon. R. Shipton ir kitų atskirų tautybių veikėjai”.

Kitame straipsnyje pabrėžiama, kad “Dr. K. Bobelio apsilankymas Australijoje birželio mėnesį buvo sėkmingas” ir kad “Dr. Bobelis savo asmenybės šviesa įnešė daug vilties ir sustiprinimo Lietuvos laisvės kovai”.

SYDNEY

Ištraukos iš Tėviškės Aidų Nr. 27, liepos 10 d.:

“Dr. K. Bobelis su žmona Dalia, aplankė Adelaidės ir Melbourne lietuvių kolonijas, paskutiniame savo kelionės tikslui atskrido į Sydney birželio 21 d. Aerodrome svečius pasitiko Jurgis Karpavičius—ALB Sydney apylinkės valdybos narys ir A. Kramilius—Tautos Fondo išd. Australijoje.

Vakare dr. K. Bobelis susitiko prel. P. Butkų—Tautos Fondo pirmininką Australijoje, A. Kramilių—Pavergtų Tautų NSW komiteto pirm., V. Patašių—Jungtinio Pabaltiečių NSW komiteto pirm., ALB Sydney apylinkės pirm. A. Mauragį ir mokslo dienų draugą inž. Vytautą Bukevičių.

Birželio 22 d. dr. K. Bobelis dalyvavo Lietuvių klube Pavergtų Tautų ir Jungtinių Baltų komitetų suruoštame susitikime. Čia dalyvavo NSW parlamento narys, Hon. Max Smith, narys Pittwater apylinkei, Švietimo ministeris iš Federalinio parlamento senatorius Peter Baume, Lietuvių Bendruomenės pirm. A. Mauragis, Latvių Krašto valdybos pirm. dr. F. Ritenis, buvęs NSW parlamento narys ir Pavergtų Tautų komiteto pirm. Douglas Darby su žmona, lenkų Solidarumo Australijoje pirmininkas Charles Weyman ir daug kitų bendruomenių atstovų ir pareigūnų. Šiam pirmam susitikimui vadovavo A. Kramilius, PT komiteto pirm., kuris supažindino svečius ir ko siekia.

SLA seimo delegatai su svečiais pakeliui į St. Petersburgo lietuvių klubą, kur įvyko susitikimas su vietos veikėjais. Nuotraukoje iš k. į d.: J. Valaitis, E. Vizbarienė, J. Kiaunė, M. Virbickienė, R. Kezys ir A. Mačionis su žmona.

Dr. K. Bobelis padarė platų pranešimą iš kovos dėl Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės. Neabejotinas dr. K. Bobelio patriotizmas ir pasišventimas važinėjant po platųjį Vakarų pasaulį ieškant Lietuvai draugų ir užtarėjų.

Po dr. K. Bobelio pranešimo, kalbėjo specialiai iš Canberros atskridęs senatorius dr. Peter Baume, federalinis Švietimo ministeris. Senatorius labai šiltai atsiliepė, prašydamas tam tikromis progomis siūsti rezoliucijas Australijos Parlamentui dėl Lietuvos klausimo.

Hon. Max Smith, NSW parlamento narys, kuris galimai bus išrinktas Pavergtųjų Tautų komiteto pirmininku, kalbėjo apie netolimą praeitį, kai jam teko susidurti su komunistų kontroliuojamomis unijomis Australijos pramonėje. Džiaugėsi mūsų veikla antikomunistiniame fronte ir pažadėjo toliau remti ne tik Lietuvos, bet ir kitų pavergtų tautų reikalus.

Vakaro svečiai buvo sužavėti mūsų iškilus svečio, dr. K. Bobelio šviesia asmenybe ir jo veikla.

Pas opozicijos lyderį NSW Parlamente. Birželio 24 d. dr. K. Bobelis su žmona, lydima T. Fondo išd. A. Kramiliaus, aplankė Liberalų partijos ir Opozicijos lyderį Hon. John Dowd NSW Parlamente. Per John Dowd buvo įteiktas laiškas—peticija Australijos min. pirm. Malcolm Fraser, kurioje kartu išreiškta padėka už de jure Baltijos kraštų pripažinimo sovietams atšaukimą. Mr. J. Dowd išreiškė norą arčiau su lietuviais susipažinti. Prašė kviesti jį į lietuvių šventes ir parengimus.

Pranešimas Lietuvių Bendruomenei. Arti 200 lietuvių atsilankė pasiklausyti dr. K. Bobelio Lietuvių Klube birželio 24 d. Po pranešimo buvo keletas klausimų, į kuriuos svečias taikliai atsakė. Pasiūstus susirinkimui, buvo bendra vakarienė, kur Klubo vedėja Genuotė Sarkauskienė visus pavaišino šiltomis kepsniais. Laikė vakarienės buvo pagerbtas ir apdovanotas lietuviams daug nusipelnęs lenkų laikraščio redaktorius Jan Dunin-Karwicki, MBE, JP, ir jo draugas Jokubauskis, kuris kalba lietuviškai ir siunčia žinias apie Lietuvą į lenkų žurnalą *Kultura* Paryžiuje.

Penktadienį svečius aplankė **The Catholic Weekly** korespondentas, Gerry Smith. Lydimas prel. P. Butkaus, dr. K. Bobelis taipgi aplankė Sydney kardinolą, Sir James Freeman.

Penktadienį vakare palydėtas Sydney lietuvių, dr. K. Bobelis su žmona išskrido prie savo darbų į Ameriką.

Laimingos kelionės ir Aukščiausiojo palaimos mūsų mielam ir brangiam svečiui.

Australijos didžiausias katalikų savaitraštis **The Catholic Weekly** liepos 11 d. pirmame puslapyje plačiai aprašė to laikraščio korespondento, Garry Smith pasikalbėjimą su dr. K. Bobeliu.

Ryšium su birželio trėmimų minėjimais, **The Catholic Weekly** taipgi tilpo Australijos lietuvių bendruomenės atsišaukimas prašant paremti Sovietų persekiojimo aukas ir ypač kalinį Antaną Terlecką.

Be to, tame laikraštyje atspausdintas pranešimas, kad renkami parašai peticijai Australijos Senatui, prašant Australijos vyriausybę padėti lietuviams atgauti katalikų bažnyčią Klaipėdoje.

VLIKO pirm. dr. Kazys Bobelis sveikina SLA seimą St. Petersburg, Fla. Sugrįžęs iš savo kelionės, jis papasakojo savo įspūdžius iš Australijos.

LIETUVIAI CHICAGOJE

BAISUSIS BIRŽELIS

Trys—Gage Park, Brighton Park ir Marquette Park—apylinkių valdybos (jų visų pirmininkės moterys) buvo surengusios bendrą minėjimą Jaunimo centre. Paskaitą skaitė adv. Laima Nainytė-Garbonkienė, kuri priminusi anais laikais vykusius birželinius išvežimus, atėjo į šias dienas ir paminėjo kai kurių tautiečių nedalią Amerikoje. Ji iškėlė prieš lietuvius nukreiptą Amerikos valdžios akciją nacių bylose (paminėjo L. Kairio atvejį), lietuvių patirtus kriminalinius veiksmus, užsiminė, jog tokie lietuviai turėtų registruotis ir pan. Meninėje dalyje pasirodė Fausto Stroliaus vedamas Lietuvos Vyčių choras.

Cicero lietuvių kolonija turėjo net du panašius minėjimus. Vieną sekmadienį organizatoriais buvo Cicero Alto skyrius. Jį daugumoje sudaro taip vadinami reorgai. Kita rengė reguliari bendruomenė.

Bendruomenės surengtame minėjime paskaitą skaitė **Vienybės** redakcinio kolektyvo narys Mykolas Drunga. Jis kalbėjo ne tiek apie praeitį, kiek apie dabartį. Jis nurodė, jog šiandien **Nauienos** ir apie jas susispietę žmonės turi vieną ir tą patį tikslą—talkina Maskvai, kad tarp Lietuvos ir išeivijos būtų kuo didesnė uždanga. [eš.]

DAINAVO RAKAUSKAITĖ

Violeta Rakauskaitė, Lietuvoje pasižymėjusi estrados dainininkė, birželio 5 d. koncertavo Chicagos lietuviams. Šviesos-Santaros surengtame koncerte, kurį pravedė šios organizacijos veikėjas **Vienybės** redakcinio kolektyvo narys Mykolas Drunga, solistė sudainavo Lietuvos kompozitorių (daugumoje Benjamino Gorbulskio) sukurtų dainų.

Dainininkei "pritarė" iš Lietuvos atsivežtų orkestrų muzika juostoje. Kadangi solistė su tomis juostomis nebuvo "susigrojusį" (dėl technišku priežasčių), tai kartais muzikinė palyda nutrūkdavo ir ji šaukdavosi Mykoliuko (Drungos) pagalbos. Programa vyko prie stalų Jaunimo centro kavinėje, kai žiūrovai turėjo šį tą gurkšnoti, tai tokie "nesusigrojamai" dažnai kaip tik teikė progą atsigaivinti.

JUŠKIAI ATSIŠVEIKINO

Birželio viduryje iš Washingtono į Chicago buvo atvykęs Tarybų Sąjungos ambasados pirmasis sekretorius Edmundas Juškys su šeima. Jis čia atsisveikino su savo giminėmis bei kitais pažįstamais, kurių per savo 9 metų buvimą Amerikoje įsigijo nemaža. "Pažangieji" "Vilnės" salėje birželio 13 d. jam buvo surengė ir viešą atsisveikinimą. Į Lietuvą Juškiai išvyks birželio pabaigoje.

Illinois Ethnic Heritage Commission—rengia rugpjūčio 5-15 tautybių mugę, kurioje dalyvaus įvairių tautybių, gyvenančių Illinois valstijoje, atstovai. Informuotis, šaukiant Marge Tassone: 793-6977.

Bronius Kviklys pradeda ruošti lietuvių spaudos, ypač pagrindžio parodai Pasaulio Lietuvių dienose, kurios įvyks 1983-iaisiais metais. Spaudos paroda bus Jaunimo Centre birželio 26-liepos 5 d. Ji apims nuo "Aušros", kurios bus minimas šimtmetis, iki dabartinių pagrindžio laikraščių. Tuo reikalu su Br. Kvikliu tartis buvo atvykusi Ingrida Bublienė iš Clevelando. Ji yra Pasaulio Lietuvių dienų renginių pirmininkė.

Kazimieras Oksas, Cook apskrities prisiekusiųjų teismo komisyonierius, liepos 16 d. prisaikdintas antram trijų metų terminui.

Šv. Kryžiaus ligoninėje įvestas TTY—užrašomasis telefono būdas, kuriuo gali šaukti greitosios pagalbos skyrių su kalbos ar girdėjimo trūkumais. Telefono numeris 434-8862. Skyriuje budi ištisas 24 valandas per dieną gailėstingos seserys.

Lietuvių Prekybos rūmai rengia golfo dieną rugpjūčio 18, trečiadienį, Palos Country Club aikštėje. Bus ir vakarienė. Iš anksto užsiregistruoti. Dienai rengti pirmininkas Charles D. Macke, pagalbininkai B. Klemka, V. Shukis, E. Yarkes, F. Raudonis, Th. Kuzas, V. Samaška, R. Werteika.

Vytas Miceika, dirbęs Allegheny International kompanijoje, turinioje fondą, iš kurio kasmet skiria paramos kultūrinei veiklai palaikyti. Miceika ta proga įteikė \$500 auką Lietuvos Operai. Kai lietuvių opera auką raštu patvirtino, tai kompanija Operai atsiuntė kitą \$500 čekį.

Mokytojų ir jaunimo studijų savaitė, rugpjūčio 1-8 d. Dainavoje, muz. St. Sližys praves dainavimo pamokas ir muzikine tema paskaitą "Ar jaunimas kaltas?" Studentų amžiaus jaunimas kviečiamas dalyvauti. Iš Chicagos autobusas dalyvius išveža rugpjūčio 1 d. 8:15 v. r. nuo Jaunimo centro.

LD Vid. Apygardos surengtoje gegužinėje netoli Chicagos birželio 27 d. Ed. Sulaičio nuotraukoje—iš kairės: tos apygardos pirm. K. Laukaitis, East Chicago, Ind. apylinkės pirm. B. Vilutienė, St. Jokubauskas, Br. Ginčauskas ir M. Ginčauskienė.

Chicagos Lietuvos vyčių choras su vadovu Faustu Strolia [kairėje], atlikęs programą birželio įvykių minėjime Jaunimo centro kavinėje.

Z. Degučio nuotr.

Prisiminė kompozitorių Vladą Jakubėną

Prieš daugiau negu 5 metus Chicagoje miręs vienas žymiausių kompozitorių išeivijoje Vladas Jakubėnas prisimintas birželio 4 d. Chicagos Jaunimo centre įvykusioje vakaronėje.

Programą surengė neseniai įsteigusi Vlado Jakubėno draugija, kurios pirmininkas teisininkas Jonas Vasaitis paminėjimą atidarė ir pravedė.

Pradžioje jis apibūdino pačią Jakubėno draugiją ir jos tikslus. Įdomių, dar niekur neskelbtų minčių apie kompozitorių papasakojo jo sesuo čikagietė Halina Dilienė. Porą Jakubėno kūrinių gana įdomingai padainavo jauna solistė Aldona Buntinaitė, o jai akompanavęs Arūnas Kaminskas fortepionu atliko vieną kompozitoriaus kūrinių.

Labai įdomus buvo apie 30 minučių trukęs spalvotas garsinis kun. Algimanto Kezio susuktas filmas apie Jakubėną. Filme be kompozitoriaus, pasirodė prof. Vytautas Marijošius, solistė Dana Stankaitytė, šokėja V. Galėnaitė ir kiti.

Filmą demonstravo **Vienybės** red. kolektyvo narys Vytautas Zalatorius.

Taip pat trumpai kalbėjo ir vienas (šalia kun. A. Kezio) Jakubėno testamento vykdytojų—Juozas Kreivėnas taip pat vienas **Vienybės** redakcinio kolektyvo narys. Be to, buvo ir paklausimų kompozitorių

liečiančiais reikalais. Nors tą vakarą buvo dar ne vienas renginys, publikos atsilankė apie 100.

Tai buvo gražus komp. Vl. Jakubėno pagerbimas ir pavykęs jo vardo draugijos prisistatymas. Ateityje numatoma ir daugiau šios draugijos renginių. Dabartinę valdybą sudaro: E. Dilytė-Brooks, J. Kreivėnas, Ed. Sulaitis ir J. Vasaitis. **Koresp.**

BALETO STUDIJS

Savo mokinių pasirodymus turėjo Chicagoje veikiančios lietuvių vadovaujamos baletų studijos—J. Puodžiūno, I. Valeckytės, V. Karosaitės.

Pirmųjų dviejų pasirodymai buvo Jaunimo centro salėje, o Karosaitės—Mother McAuley auditorijoje birželio 19 d. Į šios studijos—Crestwood Studio of Dance, spektaklį prisirinko pilna salė—apie 700 žmonių. Vien tik šokėjų buvo apie 100 nuo pačių "pipirų"—5 metų amžiaus iki jau subrendusių vyrų ar merginų.

Programa buvo ilga, atlikta išradingai. Pabaigoje į talką pasikvietos ir skaidrės, kuriomis pailiustruotas baigminis kūrinys—Concerto in G. Šio kūrinio ir daugumos kitų choreografija buvo pačios Violetos Karosaitės. Skaidrės pateikė kun. A. Kezys, S. J. ir St. Žilevičius.

Kadangi studija veikia apylinkėje, kur lietuvių nėra daug, tai ir jos studijos mokiniai daugumoje ne lietuviai. Tačiau užtinkama ir lietuviškų pavardžių: Vida Urba, Jennifer Antanaitis, Tina Antanaitis, Aura Reitneris, Tina Reitneris, Sandy Nabazas, Kristina Kleinaitis, Andrea Klainaitis, Vidá Kazlauskas ir kt.

J. ŠOLIŪNO PATARIMAI

Jonas Soliūnas, anksčiau buvęs amerikiečių Social Security įstaigos tarnautojas, o vėliau—vienas dienraščio **Draugo** redaktorių, atidarė privačią socialinių patarimų įstaigą, pavadintą "Social Service Advisors", 2444 W. 63rd Street, tel. 737-8039.

Jis dabar traukia į teismą **Draugo** leidėjus, kurie sulaužė žodinį susitarimą ir neaiškiais aplinkybėmis jį atleido iš redaktoriaus pareigų.

Vienybė, 1982 m. liepos 31 d.

Tarp Clevelando lietuvių pasidairius

EDVARDAS ŠULAITIS

Vėl pasitaikė proga nuvykti į gana veiklią (pagal tautiečių skaičių gal veikliausią) lietuvių koloniją JAV. Prieš beveik trejus metus joje teko viešėti, kuomet buvo Susivienijimo Lietuvių Amerikoje seimas, o šį kartą į Clevelandą nuvedė S. Amerikos lietuvių sporto žaidynės.

Aną sykį čia rinkosi pagyvenusios kartos žmonės, o šių metų gegužės antrąjį savaitgalį—žalias jaunimas su kiek vyresniais jų vadovais.

Apie sporto žaidynes jau nemaža rašyta. Dar tik reikia pridėti, jog tai buvo vienas didesniųjų mūsų jaunimo suvažiavimų. Dabar tik sportininkai pajėgia sutraukti tokių gausų būrį, o kitos organizacijos pamažu išsisemia ir praranda entuziazmą, kuris buvo rodomas pirmąjį "dypukiškos" veiklos dešimtmetį.

CLEVELANDAS IR "GRANDINĖLĖ"

Jeigu jau kalbama apie Clevelandą, tai lyg ryškiausiu to miesto paveikslu lietuviams iškyla "Grandinėle". Jos vardas jau gal pralenkė Ciurlionio ansamblio garsą, kuris paskutiniu metu kiek sumažėjo, kuomet jo vadovas muz. A. Mikulskis pradėjo sirguliuoti ir jau mažiau viešumoje rodo.

Tačiau "Grandinėle", kurios meno vadovu yra Liudas Sagys, o muzikos vadovė Rita Kliorienė, ne tik vietoje rodo, bet ir kitur gastroliauja. Štai gegužės 2 d. šis vienetas koncertavo Clevelando Cuyahoga Community kolegijos salėje, o sekantį savaitgalį jų vyresniųjų grupė leidosi kelionėn į Čikagą.

Jie šį kartą prisistatė su visai nauja programa, pavadinta "Nuo sudaužtinio iki kupolinio". Namuose likę jaunesnieji "Grandinės" šokėjai gegužės 9 d. Dievo Motinos parapijos didžiojoje salėje atliko dalį programos Motinos dienos minėjime.

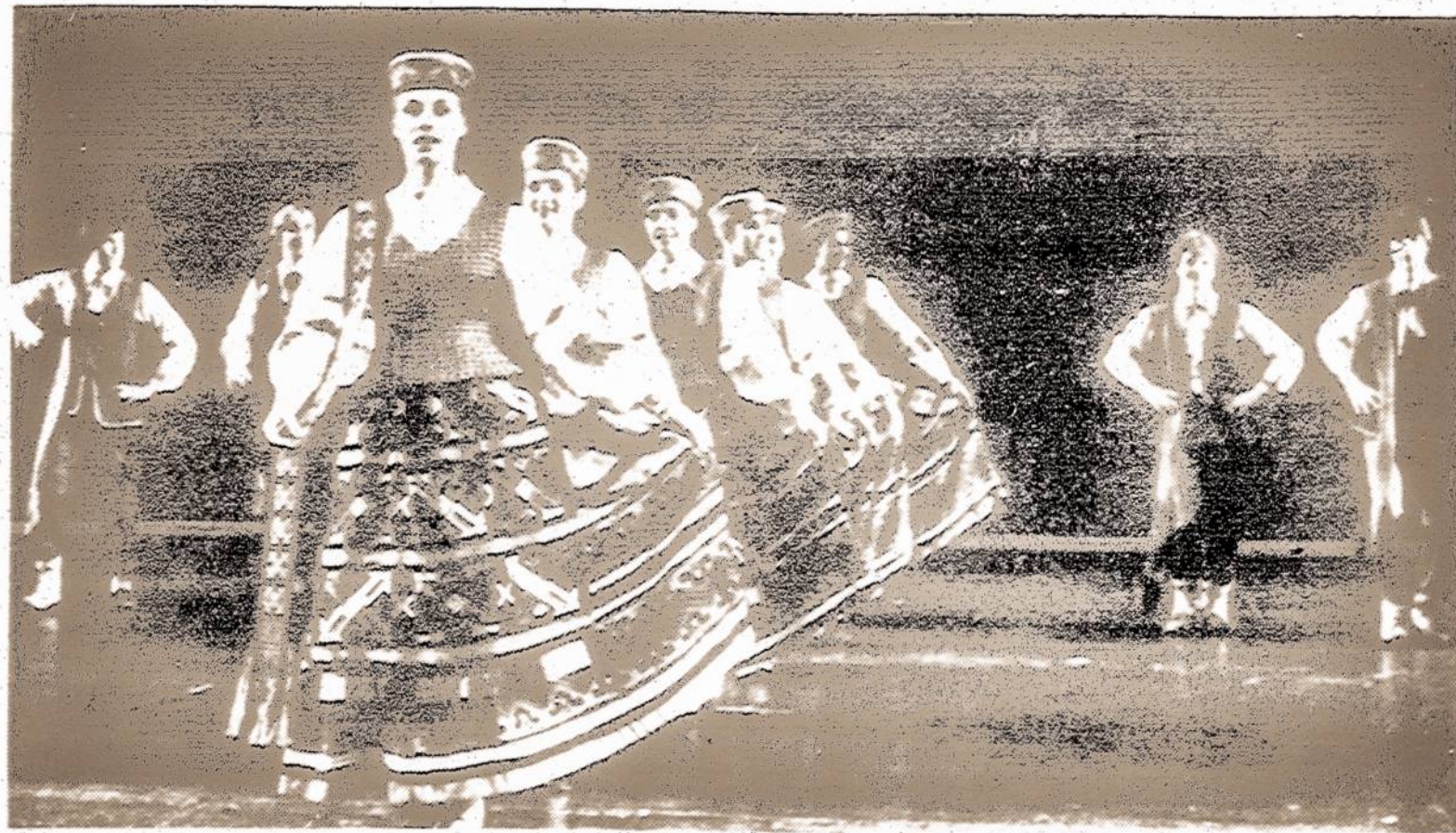
Mums gi atrodė, jog be "Grandi-

nėlėje" dalyvaujančių jaunuolių Clevelando sportininkai negalės išsiversti ir jų jėgos bus gerokai susilpnintos. Tačiau taip nebuvo—Chicago išvykusiųjų eiles užėmė kiti, ir clevelandiečiai sporte gana gerai pasirodė, ypatingai jaunių A klasės krepšinio varžybose.

GAUSU VISOKIŲ RENGINIŲ

Cia suminėta tik pora vėliausiu metu Clevelande įvykusių renginių. Bet jų būna gausu ir net kiekvieną savaitgalį po porą. Čia vyko Lietuvių katalikų religinės šalpos Kultūrinė popietė, kurioje pasirodė iš New Yorko atvykęs kun. Kazimieras Pugevičius ir jaunieji "Grandinės" šokėjai. Jų vadovės—Dalia Motiejūnienė ir Kristina Freudenbergė. Vėliau buvo koncertas, kurio programą atliko net iš New Yorko atvykęs "Harmonijos" kvartetas (Rasa Brittain, Birutė Malinauskienė, Petras Tutinas ir Viktoras Ralys). Prieš tai buvo Ateitininkų jaunimo sąskrydis ir vakaronė jaunimui, o taip pat čicagičio kun. K. Trimako paskaita sendraugiams.

Vienu didesniųjų įvykių Clevelande reikia laikyti Lietuvių Rašytojų suvažiavimą gegužės 22-23 dienomis. Jis sutraukė gana didelį būrį išeivių lietuvių rašytojų. Čia dar prisimintinas ir poeto Santvaro 80 metų sukakties minėjimas gegužės 30 d. Lietuvių Namuose.

Clevelando Grandinėle šoka, dainuoja ir vaidina koncerte amerikiečiams.

Clevelando Lituanistinės mokyklos abiturientai su klasės auklėtojais. Sėdi iš k. į d.: K. Žiedonis, D. Staniškienė, vedėja V. Bučmienė, kun. G. Kijauskas, J. Dunduras. Abiturientai stovi: J. Mulolis, V. Kašubaitė, R. Apanavičiūtė ir E. Čepulis. V. Bacevičiaus nuotr.

LIETUVIŲ NAMAI IR PARAPIJA

Gerai padarė Clevelando lietuviai, kad jie laiku susigalvojo ir savo patalpas perkėlė į miesto pakraštyje esantį rajoną, kuris gana gražiai atrodo. Čia ir vyksta visos lietuvių veikimas. Šalia vienas kito yra įsikūrusi Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos bažnyčia su kitais pastatais. Tenykštėje salėje vyksta nemaža renginių.

Daug lietuvių pritraukia ir Lietuvių Namai, kurie tokiais yra pilna ta žodžio prasme. Nedaug lietuvių kolonijų tokiais namais gali pasididžiuoti. Čia ne tik susirinkti gali-

ma, bet ir pavalgyti nuolat veikiančiame restorane, o taip pat atsigalvinti įrengtame dideliame bare. Chicago lietuviams tokių namų (žinoma, didesnių) jau seniai reikia, bet vargu ar jie čia kada nors bus įsteigti.

Beje, Clevelando senojoje lietuvių kolonijoje dar tebeveikia šv. Jurgio parapija, kurios administratoriumi yra kun. Juozas Bacevičius. Naujai parapijai vadovauja kun. Gediminas Kijauskas, SJ.

Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapija leidžia savaitinį laikraštuką **Mūsų žingsniai**. Jį redaguoja pats klebonas kun. Kijauskas ir Nijolė Kersnauskaitė, o daugiausia nuotraukų parūpina Vladas Bacevičius. Iš šio biuletenio paimtos kai kurios informacijos apie Clevelando lietuvių veiklą.

Ilgėliau teko pasišnekučiuoti su fotografu Bacevičiumi, kurio nuotraukos matomos ne tik minėtame biuletenyje, bet ir Vienybėje, o taip pat ir kituose lietuvių laikraščiuose. Tai neišsemiamos energijos vyras, kuris gražiai reiškiasi žurnalistinėje bei kitoje veikloje. Be jo neapsieina joks didesnis lietuvių subuvimas.

Skundėsi, kad kai kurie "reorgiškos" dvasios mūsų tautiečiai, mielai besišvaistantys "raudonųjų" bei "komunistų" titulais, ir jam buvo nemalonumų pridare—neį apskundę amerikiečiams, ir reikėjo aiškintis, gaišinti laiką ir gadinti nervus.

Clevelando lietuvių kolonija, kuri daugumoje dirba pozityvu darbu, neapsieina be būrelio "patriotų". Jie įnešė disonansą į šią puikią lietuvių koloniją.

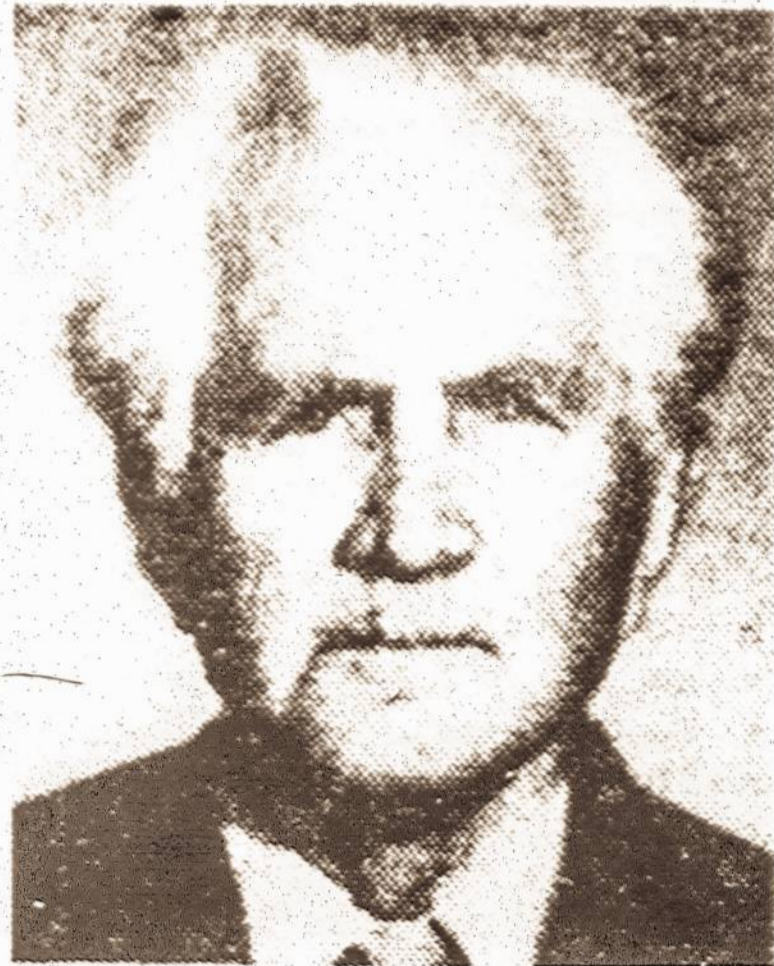
Beviešint Clevelande, buvo proga šnektelti ir su vietos lietuvių veikėjais, kurie čia judina lietuvišką veiklą. Lietuvių Namuose prie šio to gėrimo teko kalbėtis ir su vienintelės Clevelando lietuvių radijo valandėlės vedėju Juozu Stempužiu. Jis yra darbštus vyras, gražiai veikiantis ir Lietuvių Bendruomenėje, yra lietuvių taupymo bendrovės—Superior Savings and Loan Assn. direktoriumi. Pozityvus yra ir aukštokai amerikiečių tarpe prasikišęs dar jaunas vyras Raimundas Kudukis, su kuriuo pakalbėjome ir apie republikonų ateitį Amerikoje, kadangi jis plačiai reiškiasi ir amerikiečių republikonų tarpe.

Clevelandas pagerbė poetą Stasį Santvarą jo 80 metų gimtadienio proga. Sukaktuvininkas sėdi viduryje su Vienybė, 1982 m. liepos 31 d.

rengimo komitetu ir jo talkininkais.

V. Bacevičiaus nuotr.

Vilniuje gyvenantis ir spaudoje besireiškiantis žurnalistas Vincas Uzdavinys gegužės 3 d. paminėjo savo 80-ąjį gimtadienį. Neseniai rašytame laiške jis apie tą savo sukaktį minėjo ir kvietė atvykti "kartu pakelti šampano taure".

Kad taip arčiau, būtų buvę tikrai verta su tuo senu vilniečiu šampano išgerti, juoba kad tai neeilinis žurnalistas ir dar tokios gražios sukakties proga. Dažnai keliaudama į Vilnių savo giminių ir draugų aplankyti, ir Vincu susitinku, o kartais net nereikia jo ir specialiai ieškoti—eini Lenino (buvusia Lūkiškių) aikšte, ir matai žygiuoja Vincas vienas (arba su žmona). Jo plaukai dabar tapę visiškai sidabriniai ir smarkiai išsidarę, tai jį jau iš tolo galima pažinti. Jaunystėje jis turėjo vešlius tamsius garbanuotus plaukus.

Pereitų metų rudenį su juo, o taip pat jo dėka surastais ir kitais vilniečiais žurnalistais, kaip S. Urboniuku, Kazimieru Umbražiūnu, ne tik po šampano taure išgėreme (Vincas, beje, dabar jau negeria net ir šampano, tenkinasi tik limonadu), bet ir pasikalbėjome apie praeitį, prisimindami senus lenkų okupacijos laikus, Vytauto Didžiojo Gimnaziją, kurią visi lankėme ir baigėme. Pasidalijome žiniomis apie bendrus pažįstamus, pasidžiaugėme gražėjančiu ir didėjančiu mūsų Vilniumi.

Vincas (jis save užsispyrusiai rašo Vincus, panašiai kaip ir kita

vilniečių Elena Vileišytė-Devenienė save vadina Alena) Vilniui ir jo reikalui yra paskyręs geriausius savo gyvenimo metus. Ir Amerikos lietuviai jį pažįsta kaip Vilniui vaduoti sąjungos darbuotoją, kai jis čia lankėsi 1936-1939 metais.

Vincas yra gimęs Paručių kaime, Varėnos vals., Trakų apskrityje. Baigęs Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnaziją 1925 m., jis tebetęsė savo rašymą spaudoje, kurioje jis jau bendradarbiavo nuo 1921 m. Kai 1925 m. jam buvo iškelta lenkų valdžios spaudos byla, tai jis pasitraukė į nepriklausomą Lietuvą. Tu pačių metų rudenį įstojo į Lietuvos universitetą studijuoti humanitarinių mokslų ir pradėjo dirbti Vilniui vaduoti sąjungos centro komitete. Jis ten ėjo reikalų vedėjo pareigas, buvo instruktorium, vėliau centro komiteto sekretorium ir Mūsų Vilniaus redaktorium.

Būdamas instruktorium, jis aplankė daug Lietuvos vietovių, skaitė Vilniaus klausimu paskaitas, steigė Sąjungos skyrius. Bet jo veikla čia nesibaigė. Jis buvo Turizmo sąjungos centro valdybos nariu ir darbavosi Draugijoje užsienio lietuviams remti bei Foto mėgėjų draugijoje. Bendradarbiavo Mūsų Vilniuje, Pasaulio lietuvių, Lietuvos keleivyje, Nepriklausomoje Lietuvoje. Suredagavo Vilniaus Barą, 1929 m.; Kovoje dėl Vilniaus, 1931 m.; Vilniaus krašto vaizdų albumą, 1934 m.; Laisvoji Lietuva be Vilniaus, 1935 m.

Nepriklausomybės laikais išspausdino Scenizuoti vaizdai, 1925 m., 10,000 kilometrų kelionė po Europą ir Šiaurės Afriką, 1932 m.; Europa iš automobilio, 1934 m.; Lietuvių maldininkų ekskursija Lurdan, 1934 m.

Karo metu, kaip ir daugelis vilniečių, gyveno Vilniuje, o 1945 m. spalio mėnesį buvo išvežtas į Sibirą. Sugrįžęs iš ten, ilgai jam nebuvo leista spaudoje bendradarbiauti, tik vėliau reikalai pagerėjo. Pokario laikais jis parašė Po Vilniaus apylinkes, 1958 m. ir tais pačiais metais išėjo iš spaudos Pirčiupio kaimo tragedija ir kitos knygelės. S. Narkeliūnaitė

Pilnas jo vardas su titulais yra toks: Tarptautinio konkurso laureatas, LTSR Valstybinės konservatorijos lietuvių liaudies instrumentų ansamblis "Sutartinė". Jo vadovas—LTSR nusipelnęs artistas Pranas Tamošaitis. Ansambli sudaro kanklės (trys pirmosios, dvi antrosios, dvi bosinės ir viena kontrabosinė—visos moterys, tik kontrabosas vyras) ir birbynės (viena pirmoji, dvi antrosios, po vieną trečioji, tenorinė, bosinė, kontrabosinė ir lamzdelis (visi vyrai). Visi jie turi atitinkamą aukštąjį muzikinį išsilavinimą. Koncertuose su ansambliu dalyvauja solistai vokalistai ir artistai: V. Noreika, J. Stasiūnas, E. Kaniava, A. Staškevičiūtė, R. Marijošius, R. Grincevičiūtė, E. Saulevičiūtė, V. Daunoras, G. Apanavičiūtė, K. Silgalis, E. Ciudakova, R. Siparis, M. Aleškevičiūtė, R. Maciūtė, E. Kuodis, J. Girijotas, G. Kaukaitė, V. Kuprys ir t. t.

"Sutartinė" reikalinga specialios muzikos: kompozitoriai—J. Svedas, B. Dvarionas, J. Karosas, E. Balsys, K. Kaveckas, V. Klova, L. Povilaitis, V. Paketūras, J. Gaižauskas, A. Bražinskas ir t. t.

Ansambliis įsikūrė 1956 m. Čia išvardinta pavardžių statistika rodo, kad lietuvių liaudies instrumentinėje muzikoje šis ansamblis yra pirmaujantis, toli pralenkia visokias mėgėjų pastangas. Tai yra lietuvių pasididžiavimas.

Neseniai jie šventė savo veikimo sukaktuves. Susiskaitė, kad per 25 metus įvyko 1210 "Sutartinės" koncertų. Lietuvos teritoriją jie išvažinėjo skersai ir išilgai jau po daugelį kartų. Po kelis kartus lankėsi ir kiekvieną kartą daugelį pasirodė Lenkijoje, Čekoslovakijoje, Rytų Vokietijoje, Bulgarijoje, Belgijoje, Norvegijoje, Suomijoje, Anglijoje, Kanadoje, Graikijoje, Prancūzijoje. Iš lankymųsi Tarybų Sąjungoje turi 94 įvairius garbės raštus.

125 kūrinius įrašė į plokšteles, radijo fonduose turi 550 įrašų.

25 metų sukakties proga apie "Sutartinę" išleido 20 psl. brošiūrą. Stipriai giriasi, bet ir turi kuo pasigirti. Ansamblio 20-mečio ir

tūkstantojo koncerto programą išsiai atliko birbinių kvintetas.

Kaip iš pradinės šio straipsnelio statistikos matosi, ansamblis nėra skaitlingas, nesiekia net ir pusantro tuzino muzikantų. Tarp kanklininkų šeši čia groja nuo pat įstėjimo.

Lietuvoje įvairių profesinio lygio meno ansamblių, chorų, teatrų veikia daug. Jų renginių sostinėje ir periferijose gausu. Dažnai į renginius publikai bilietų gauti nelengva. Į dainų šventes net ir gerai pasirengusiam chorui nevisada lengva patekti, konkurencija didelė, chorų pasirengimai geri. Tokią būklę užtarnautai ir pilnai reikia vadinti tautinės kultūros (socialistinės atmainos) suklestėjimu.

J. Kreivėnas

Prisimena A. Kačanauską

Pažymimas kompozitoriaus ir dainininko, chorų dirigento ir pedagogo, Lietuvos TSR nusipelnusio meno veikėjo Aleksandro Kačanausko gimimo 100 metis.

Minėjimai koncertai įvyko Kaune ir Vilniuje, kuriuose prisiminimais pasidalijo kompozitoriai K. Kaveckas ir V. Laurušas, buvę mokiniai V. Indrikonis ir A. Jozėnas, dukra A. Zaborienė, pranešimus skaitė muzikologas V. Juodpūsis. Kompozitoriaus sukakčiai skirta paroda buvo atidaryta Kaune, K. Petrausko muziejuje.

Vilniaus paveikslų galerijoje įvyko A. Kačanausko kūrinių koncertas, kuriame dalyvavo Kauno valstybinis choras. Dailės muziejaus kanklių trio, G. Apanavičiūtė, D. Sadauskas, A. Stulgys ir V. Korys.

Sukakties išvakarėse TSRS ryšių ministerija išleido voką laiškam su kompozitoriaus atvaizdu.

Šį rudenį muzikos mėgėjai sulauks plokštelės, kurioje skambės G. Apanavičiūtės, V. Noreikos, V. Indrikonio ir Kauno valstybinio choro atliekami A. Kačanausko vokaliniai kūriniai.

POEZIJOS PAVASARIS—82

Vilniuje prasidėjęs tradicinis—jau aštuonioliktas—Poezijos pavasaris apėjo visą Lietuvą. Pirmieji šventės akordai—prie S. Nėries ir K. Donelaičio paminklų, Mokslininkų rūmuose, poetų susitikimai su sostinės įmonių—radijo matavimo prietaisų, gražtų gamyklos, "Lelijos" gamybinio susivienijimo ir baldų kombinato darbininkais. Tradicinis Poezijos pavasario aukuras, skelbiantis iškilmingą šventės atidarymą, uždegtas Kaune, Palemone, prie S. Nėries memorialinio muziejaus. Poetai viešėjo Vievėje, Elektrėnuose, Vilkaviškio, Telšių, Raseinių rajonuose, susitiko su darbininkais, kolūkiečiais, moksleiviais.

Sventėje dalyvavo poetai ir vertėjai iš Rusijos Federacijos, Ukrainos, Baltarusijos. Poezijos pavasario šventei iš spaudos išėina tradicinis poezijos almanachas "Poezijos pavasaris-82".

Baigiamasis Poezijos pavasario renginys vyko Vilniuje, Paveikslų galerijoje. Čia skambėjo poetų ir šventės svečių eilėraščiai, koncertavo Lietuvos meno meistrai.

Vienybė, 1982 m. liepos 31 d.

Vincas Uzdavinys susitinka su Vilniaus krašto lietuviais mokytojais, jiems 1938 m. atvykusus ekskursija į Kauną. Jis sėdi II eilėje, trečias iš kairės, už dr. Aleksandro Rymo, dėvinčio šviesų kostiumą. Šioje grupėje buvę mokytojai per II Pas. karo audras

išblaškyti po visą pasaulį. Keletas jų gyvena ir Amerikoje, kaip pavyzdžiui, paskutinėje eilėje prie sienos, Aleksandras Dundulis [stovi trečias kairėje], viduryje matyti Vanda Simiūtė, Hermanas Misiūnas ir kt. Grupę priėmė Karininkų Ramovėje.

SLA ARTĖJA PRIE ŠIMTMEČIO

EDVARDAS ŠULAITIS

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje seimas, įvykęs liepos 5-8 dienomis St. Petersburg Beach Floridoje jau liko istorijoje. Tos vietovės labai karšta saulė į delegatų veidus išpaudė gilaus prisiminimo žymes. Grįžus namo prisimintina ne tik saulė, bet ir šilti delegatų ir floridiečių išpūdžiai, gražūs seimo dienų išpūdžiai.

Gerai prisiminimai, puikūs išpūdžiai, darbinga nuotaika, viltingi pranešimai ir buvo toji druska, kurios reikia organizacijai žengiančiai į savo gyvavimo šimtmetį. Tas šimtmečio minėjimas ir bus atliktas sekančiame jau 62-ajame SLA seime, kuris įvyks po keturių metų Chicagoje.

o o o

Dar prieš seimą visi delegatai gavo seimo pranešimų 96 pusl. knyga. SLA pareigūnų pranešimai ir kuopų įvairūs įnešimai (kai kurie sutrumpintoje formoje) perskaityti ir seime. Jie labiau rūpimais klausimais buvo palydėti ir diskusijomis.

Galbūt daugiausia dėmesio susilaukė pinigai (kaip, turbūt, būna beveik visų organizacijų suvažiavimuose). Ypatingai Susivienijimui, kuris savo turta skaičiuoja milijonais dolerių, pinigai ypač jų investavimas yra svarbus dalykas.

Sekretorės ir išdininkės pranešimuose buvo nurodyta, kad SLA turtas siekia daugiau negu pusketvirto milijono dolerių (3,551,759). Jokia kita lietuvių organizacija tokiu turtu negali susilyginti su Susivienijimu.

Taip pat ir narių skaičiumi SLA yra pati didžiausia organizacija Amerikoje. 1981 m. gruodžio 31 d. jų buvo 5,742, nors jų skaičius per praėjusį dešimtmetį sumažėjo maždaug dviem tūkstančiais. Čia kalta negailestinga mirtis, kuri narius vis pašaukia amžinybėn. Statistika rodo, jog SLA narių nuo 56 iki 70 metų amžiaus yra 1,571, o nuo 71-iki 84 metų—1,436. Net ir 85 ar daugiau metų sulaukusių jau yra 704.

o o o

SLA prezidento Povilo Darbio pranešimas buvo delegatų priimtas gausiais plojimais. Visus pradžiuginę ši pranešimo vieta:

SLA 61-me seime St. Petersburg Beach, Floridoje, šios organizacijos prezidentas Povilas Dargis pristato Kontrolės komisijos narius: Romą Kežį, Nellie Bajoriene ir Bronę Spūdiene. Ed. Šulaičio nuotr.

Vienybė, 1982 m. liepos 31 d.

Finansiškai mes stovime labai gerai-tvirtai, to mes turėtume pasiekti ir narių skaičiaus atžvilgiu. Praeitų metų metiniame raporte valstijoms, kurį paruošė mūsų Aktuaras, nurodoma, jog taip vadinamas perviršis [surplus] yra \$1,304,014, o mūsų mokamasis pajėgumas—finansinis stovis [solvency] yra toks, kad SLA nariui, apsidraudusiam už tūkstantį dolerių, šiandien galėtume išmokėti virš pusantro tūkstančio.

Povilas Dargis, kuris ne tik sumaniai seimą pravedė, bet ir pasakė (šalia savo ilgo pranešimo) ir dvi kalbas. Atidarydamas seimą, jis taip kalbėjo:

“Sveiki atvykę į Susivienijimo šešiasdešimt-pirmąjį seimą. Siuos 1982 metus ženklina visa eilė lietuviškų sukakčių. Suėjo 600 metų nuo didžiojo Lietuvos kunigaikščio Kęstučio mirties, 99 metai nuo Aušros pasirodymo, 96 metai nuo SLA įsikūrimo, 60 metų nuo Lietuvos de jure pripažinimo, kurį Amerikos vyriausybė suteikė Lietuvos respublikai, 50 metų nuo lietuvių poeto Maironio mirties ir 10 metų nuo pirmojo SLA seimo Floridoje (Miami Beach vietovėje)”.

Kitą kalbą P. Dargis pasakė SLA pokylio metu Dolphin Beach Resort viešbučio (jame vyko visi seimo posėdžiai) patalpose. Čia jis, šalia kitų dalykų, iškėlė atskirų kuopų svarbą:

“Kad Susivienijimo šimtmetis būtų prasmingu lietuvių gyvenime įvykiu, broliškai ir nuoširdžiai kviečiu visas mūsų kuopas į talką. Taip, į talką kviečiu kuopų veikliuosius narius sustiprinti savo kuopas. Efektyviausias būdas—yra naujų narių įrašymas, kuris sustiprintų Susivienijimo gretas naujomis, šviežiomis jėgomis, naujais talentais ir energija. Kviečiu mūsų generalinius organizatorius ir kuopų organizatorius tapti Susivienijimo avangardu. Išnaudokite 100-metinių mūsų jubiliejų, kaip gairę imtis iniciatyvos sutelkti kuo daugiausia lietuvių į Susivienijimo gretas.”

o o o

Seimo metu būta džiugių ir liūdnų momentų, momentų, kurie visus jaudino. Ašaras spaudė Onos Indrelės-Indrelienės iš Toronto, ilgametės Susivienijimo bei kitų lietu-

SLA Pildomoji Taryba: Sėdi iš k. į d. sekretorė G. Meiliūnienė, prezidentas P. P. Dargis, išdininkė E. Mikužiūtė. Stovi: dr. Vytautas P. Dargis, naujasis Daktaras Kvotėjas: izdo globėjos J. Mileriūtė ir C. Austin, viceprezidentas A. Chaplikas.

SLA seime St. Petersburg Beach dalyvavo delegatų iš visos Š. Amerikos. Čia buvo ir įvairaus amžiaus žmonės. Iš Washingtono pašonės buvo atvykę Vaivada su Vaivadienės motina—toku būdu iš vienos šeimos buvo net trys delegatai. Ed. Šulaičio nuotraukoje—Antanas ir Milda Vaivada, Michalina Baronienė ir Vienybės bei Tėvynės red. Jonas Valaitis.

Ed. Šulaičio nuotr.

viškų organizacijų narės pakėlimas garbės nare ir jos jausmingas žodis. Nuliūdino nuo praėjusio seimo mirusiųjų žymių Susivienijimo veikėjų prisiminimas (K. Paulausko, St. Budvyčio, V. Širvydo ir kt.).

Linksmi nuskambėjo pranešimas apie ilgametės SLA narės ir 75-osios Kuopos delegatės Elenos Devenienės ištėkėjimą už Kęstučio Grigaičio, St. Peterburgo mieste. Čia jiems spontaniškai sugiedota “Ilgiausių metų”.

Delegatai jausmingai priėmė ir SLA veterano Juozo Krasinsko ir jo sūnų atsiųstą varpelį—kuris yra Amerikos nepriklausomybės didžiojo varpo Philadelphiaje kopija.

Kadangi dauguma posėdžių buvo itin svarbūs, tai juos kartas nuo karto savo humoru stengėsi pralinksminti naujasis SLA daktaras kvotėjas dr. Vytautas Dargis.

o o o

Siame Susivienijimo seime buvo malonu matyti ir naujų veidų. Čia dalyvavo žurnalistas Vytautas Kasniūnas, kuris ne tik buvo delegatu, bet ir geru seimo sekretoriumi, mokėjęs gražiai protokolus parašyti, o dar gražiau juos perskaityti. Buvo miela matyti ir Romą Kežį, pirmą kartą dalyvaujantį SLA seime, bet jau spėjusį patekti į Kontrolės komisiją (vietoje mirusio Stepono Budvyčio). Jis čia taip pat į garsinę juostą įrašė seimo eigą ir dalį jos perdavė per “Laisvės Žibu-

rio” radiją New Yorke. Iš jaunesnių vienu veikliausių delegatų buvo dr. Algirdas Budreckis su savo žmona Giedre. Jie į seimą buvo atsivežę ir savo vaikus jaunučius SLA narius.

Kalbant apie šeimas, reikia pasakyti jog ne vien tik Budreckiai čia buvo delegatais. Jų tarpe minėtini abu Dargiai su žmonomis, Vilkeliai, Mačiukai. Turbūt rekordą pasiekė Vaivada iš kurių šeimos buvo trys delegatai (prisidėjo ir Vaivadienės motina Michalina Baronienė).

o o o

SLA seimui rengti komiteto pirmininke buvo Dalia Bobelienė. Jos vyras dr. K. Bobelis, VLIKO pirminkininkas, seime pasakė gražią sveikinimo kalbą. Taip pat čia kaip delegatas dalyvavo ALTO pirm. dr. K. Sidlauskas, tos organizacijos veikėjas T. Blinstrubas, G. Lazauskas (kartu ir Sandaros laikraščio red.), Vienybės ir Tėvynės laikraščio redaktorius J. Valaitis, Naujienų redaktorius M. Gudelis. Iš kitų pasižymėjusių delegatų—žymusis bankininkas Charlesas Medinas iš Philadelphia, Pa., savarankiškas kūrėjas Jurgis Kiaunė iš New Yorke, J. Sarapnickas iš Canada ir kiti.

Čia apie seimą būtų galima daug ką prirašyti. Bet tenka nutraukti šių išpūdžių sakinius su viltimi, jog po 4 metų vėl galėsime visi pasimatyti Susivienijimo 100-ųjų metų jubiliejiname seime Chicagoje.

Our Roots—Mūsų šaknys

"THE SANSKRIT CONNECTION"

ALGIRDAS BUDRECKIS

A misconception arose as a result of the article "Lithuanians" in the 9th edition of *Encyclopaedia Britannica* (1882). The author A. P. Kropotkin cited the incident of a simple Lithuanian servant woman in India who was able to converse with Indians who spoke Sanskrit!

It was repeated in the 1954 edition of *Encyclopedia Americana* Volume XVII. Of course, Lithuanians were tickled pink to have their language compared to the Sanskrit of 1500 B.C. In other words, the idea ran, Lithuanian was derived from Sanskrit, or as others put it: vice versa. To advance a correlation between these two satem languages, German and later Lithuanian scholars compared the classical Lithuanian proverb "God gave teeth, God will also give bread." In Lithuanian it reads: "Dievas davė dantis, Dievas duos ir duonos." Translated into Sanskrit it would be: "Deva adadat dantas, Deva dadat api dhanas." Truly similar!

It would appear that some similarities must have remained in the records of these languages, although Sanskrit was recorded some 2,500 years earlier than Lithuanian. This shows the great conservatism, archaism of Lithuanian. The fact that you can compare the oldest recorded Sanskrit of 1000 B.C. and the recorded Lithuanian of Mažvydas (circa 1547 A.D.)! But do these comparisons warrant calling Lithuanian and Sanskrit sister languages? Scholarly speaking—NO!

Let us first define what Sanskrit is. The language Sanskrit (from the Sanskrit Samskṛta—to make together) was the old Indic literary language as cultivated from the 4th century B.C. It is the classical language of India and Hinduism. Because of the antiquity of its written expression and the detailed descriptive analysis in the Sutras of the Hindu grammarian Panini (end of 4th cent. B.C.) Sanskrit has been very important in the origin and development of comparative Indo-European linguistics.

According to the British scholar T. Burrow, Sanskrit in its broadest sense is a term to describe the form of speech that was introduced by the Aryan (Indo-European) invaders of India more than 3000 years ago. Sanskrit refers to the standard classical Sanskrit as regulated by the grammarians. This name was used in distinction to Prakṛta—the speech of the uneducated masses, which was the same in origin, but was subject to a process of steady change. It was the literary language of India between 1500 B.C. and 300 B.C. Its vocabulary contains 150,000 recorded words. The earliest document in Sanskrit is the Rigveda, which is

usually dated about 1000 B.C. Today, it is the spoken tongue of several hundred people in India, clearly a dead language.

Of similar antiquity, however, is Avestan, the ancient tongue of the Persians. But this is a digression.

What are the similarities and differences between Lithuanian and Sanskrit? First the similarities:

1. Phonetically, the change of s to š after k, r, i and u in both languages. Thus, Sanskrit varšman ("summit"), varšiyas ("higher")—Lithuanian viršus ("upper part"), Sanskrit mrś (to overlook, to forgive), marša (forbearance)—Lith. miršti, pamiršti (to forget).

2. In inflection of nouns: Skt. mata (mother), svasa (sister) = Lith. motė, sesuo.

3. The dual inflection is similar: Skt. akṣi (two eyes) = Lith. aki.

4. On the other hand, there are not too many features common to the verbal group. Yet there are some scattered similarities which the best example is the present tense of the verb "to be".

Sanskrit	16th cent. Lithuanian
asmi	esmi
asi	esi
asti	esti
asmah	esame
stha	esate
santi	esti

And of course, there are many similar words, several thousand in the vocabularies of both languages. Some of these words, however, can be found in other Indo-European languages as well. A random sample is given below of the Sanskrit of 1000 BC and Lithuanian:

English	Sanskrit	Lithuanian
one	ukas	vienas
two	duvā	du
three	travas	trys
four	catvaras	keturi
five	pañca	penki
six	ṣaṭ	šeši
seven	sapta	septyni
eight	aṣṭā	aštuoni
nine	nava	devyni
ten	daśa	dešimt
hundred	satam	šimtas
not	na	ne
who	kas	kas
when	kada	kada
then	tada	tada
I	aham	as
me	mām	man
thou	tuvam	tu
what	kim	kas
that	tat	tai
water	udakam	vanduo
fire	ignah	ugnis
god	deva	dievas
goddess	devata	dievaite
mother	mātar	motina (moteris)
sister	svasar	sesuo
daughter	duhitar	dukte
son	sūnus	sūnus
sheep	avis	avis
horse	aśvas	ašvienis
pig	sūkurās	čiukuras (dial.)

USS Intrepid Converted Into a Museum

The 38 year old, 900 foot long U.S.S. *Intrepid*, one of United States' most celebrated aircraft carriers, was rechristened the *Intrepid Sea/Air/Space Museum* after arriving at her permanent home at Pier 86, West 46th Street, New York, on June 13th.

Pictured at the ceremony, which was attended by many dignitaries, are from left: Commissioner Linda W. Seale, Vice Admiral Gordon R. Nagler, Director—Command and Control of Naval Operations, Elizabeth M. Fisher, Helen V. Kulber of

Bay Ridge and Zachary Fisher. Mrs. Kulber was a guest of long-time friends Mr. and Mrs. Fisher. The New York City Department of Ports and Terminals, headed by Commissioner Seale, has leased the city-owned Pier 86 and restored it to ensure the safe berthing of the carrier. VADM Nagler presented a plaque to the "godmother", Mrs. Fisher, after she smashed the bottle of champagne. Mr. Fisher is founder and chairman of the *Intrepid Museum Foundation*, a nonprofit organization established to save the historic carrier from being scrapped and to convert it into a unique museum. He was instrumental in raising the initial millions of dollars to fund this project. The carrier/museum will be open to the public from July 20th (Nominal admission charge).

The *Intrepid* survived Japanese torpedos, bombs and Kamikaze attacks in WW II, also action off the Vietnam coast in 1967. In between, she served as pick-up vessel for astronaut Scott-Carpenter in 1962 and astronauts John Young and Virgil Grissom in 1965. Various aircraft, aerospace and naval equipment as well as historical material, computer sciences and audio-visual presentations are among the interesting features. But for the perseverance and dedication of many people, this monument—to those who served aboard her, to maritime, aviation and aerospace technology, may have ended up as "razor blades and coat-hangers".

Lithuanian Editors in American Communications Media

The Lithuanian American Council is gathering information about Americans of Lithuanian descent who are working as editors in American newspapers, radio or TV stations. Persons having such information are requested to send their names and addresses to the Lithuanian American Council, 2606 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629.

Vienybė, July 31, 1982

To be continued

L. BERESNEVIČIŪTĖS PARODA

Nuo birželio 1 iki 20 d. vykusioje grupinėje parodoje "Galerijoje", 744 N. Wells St., Chicagoje, savo darbus buvo ištačiusi pas lietuvius pirmą kartą pasirodanti, bet amerikiečių tarpe jau pasižymėjusi lietuvė dailininkė Linda Kristina Beresnevičiūtė. Gimusi Toronte, Kanadoje, 1951 m. dailės mokslus ėjusi Windsoro ir Pietinio Illinojaus valstybiniame universitete, dailininkė parodose dalyvauja nuo 1972 metų. Jos darbų recenzijas spausdino The New Art Examiner, Chicago Sun-Times ir kt. spauda.

Helen Matusevičiūtė-Michalski, anksčiau gyvenusi Maspeth, N. Y., o šiuo metu Reno mieste, Nevadoje, surengė Nevados universiteto tarptautinėje dienoje lietuvišką skyrių. Ji išdėstė gintarų, lino audinių, medžio drožinių ir kitų tautodailės dirbinių. Taip pat ji paruošė lietuviškų valgių skyrių, kur buvo įvairių tautų valgiai. Pati buvo apsirengusi tautiniais drabužiais ir aiškino žiūrovams apie Lietuvą, jos istoriją, dabartinius sunkumus komunistų okupacijoje.

Helenos vyras Tomas Michalski taip pat yra iš New Yorko. Čia abu veikė Lietuvos vyčiuose.

Regina A. Savickaitė-Didžbalienė, Jono ir Albinos Savickų duktė, birželio 11 d. baigė Illinois universitete farmacijos mokslus ir gavo bakalauro diplomą.

CHICAGOJE MIRĖ MARIJA BACHŪNIENĖ

Birželio 16 d. Chicagoje mirė Marija Bachūnienė, sulaukus 91 m. amžiaus. Buvo gimusi Lietuvoje, bet Amerikoje išgyveno 79-erius metus.

Velionė buvo mirusio Juozo Bachūno, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos garbės nario savo laiku rėmusio ir Vienių, žmona.

Velionės kūnas buvo pašarvotas birželio 18 d. Evans koplyčioje. Birželio 19 d. iš St. Dennis parapijos bažnyčios po gedulingų pamaldų velionė palaidota Lietuvių Tautinėse kapinėse Chicagoje šalia vyro Juozo Bachūno.

Lietuvė Elzbieta M. Fisher, ilgametė skaitytoja ir rėmėja, praeitais metais Vienių paaukojusi \$500.00, neseniai tapo USS karo laivo Intrepid "krikšto motina". Plačiau žiūr. angliškajį skyrių.

Dalia Viktorija Bilaišytė, Danutės ir inž. Viktoro Bilaišių dukra, baigė Illinois universitetą Chicagoje architektūros bakalauro laipsniu. 1978-79 akademiais metais Dalia gilino architektūros studijas Versalyje, Prancūzijoje. Dalia yra baigusi Pedagoginį Lituanistikos institutą, nuo 1980 m. mokytojauja Kristijono Donelaičio aukštesnioje mokykloje.

Nijolė Ulėnienė liepos 29 d. išskrenda į Austriją, kartu su 77 muzikais iš Amerikos, dalyvauti Innsbrucke dviejų savaitių tarptautiniuose fortepijono kursuose.

Jūratei Abromaitytei-Šakalienei, anksčiau gyvenusiai Chicagoje, birželio 5 d. University of Denver suteikė filosofijos daktarės laipsnį iš pedagogikos. Naujoji daktarė yra gavusi bakalauro laipsnį University of Illinois ir magistrės University of California. Šiuo metu darbuojasi University of Colorado tyrinėjimų srityje ir su vyru Bronium bei dukrele Danute gyvena Denver, Colo.

Aleksandra Miklaševičienė, newyorkiečio veikėjo Kęstučio Miklo motina, gegužės mėn. paminėjo savo 80 m. sukaktį Chicagoje tarp savo artimųjų, vėliau sunkiai susirgo ir mirė liepos 18 d. L. Boreišienės nuotrauka

Vienybė, 1982 m. liepos 31 d.

Dr. Srugytė-Noll [kairėje], R. Lukaite, daktarės vyras, M. Virbickienė ir E. Vizbarienė dantų gydymo pastato kieme. Ed. Šulaičio nuotr.

Lietuvė dantų gydytoja Floridoje

Kaip žinome, į Floridą daugumoje keliai tik senesnio amžiaus tautiečiai. Tokių ten dauguma jų ir gyvena. Todėl malonu bet kurioje Floridos vietovėje susitikti jaunesnio amžiaus lietuvių, kurie vienu ar kitu būdu čia nutūpė.

Čia norime supažindinti su, turbūt, vienintele lietuvaitė dantų gydytoja Floridoje, kuri tik prieš metus laiko čia įsikūrė ir ne taip seniai atidarė savo kabinetą Largo miestelyje. Jos pavardė—Rūta Srugytė-Noll, o jos asistentė—taip pat lietuvaitė (būvusi chicagietė)—Rita Lukaitė.

Pasitaikė proga aplankyti naują gydytoją jos dideliame kabinete, esančiame maždaug pusvalandžio (mašina važiuojant) atstume nuo gausiai lietuvių apgyvento St. Petersburgo.

Gydytojai pacientų netrūksta, tad turėjome palaukti, kol atsirado laisva valandėlė. Tuomet dr. Rūta parodė savo didžiules darbo patalpas, kuriose ji baigia išrengti ne vieną, bet tris kabinetus. Ir visi įrengimai pagal naujus gydymo technikos išradimus. Net ir pačios kėdės automatiškos—paspaudus mygtuką, ji susiraito pagal gydytojos norą ir paciento patogumą. Turi įrankių ir dantų smegenų operacijoms, kurias ji irgi pati atlieka.

IDOMI PRAEITIS

Dr. Rūta daug pasaulio mačiusi. Jos gyvenimo keliai nebuvo rožėmis kloti. Ji ir daktarės diplomą gavo žymiai vėliau negu dauguma jos mokslo draugų. Jos gyvenimo siekimas buvo apvainikuotas prieš du metus, jai nelaukus 41-erių metų amžiaus, kuomet ji gavo daktarės diplomą iš University of Michigan.

Prieš tai ji daug ką turėjo išgyventi. Būdama jaunutė, kartu su tėvais, turėjo patirti Sibiro tremtinės nedalią. Ji ten ir įgavo užsispyrimą siekti, gyventi, kilti į aukštumas.

Tada jai pasisekė grįžti į Lietuvą, o tuomet 1957 metais pasitaikė galimybė išvykti į Vokietiją. Iš Vokietijos galėjo atvykti į Ameriką. Tada naujame krašte sudarė šeimą su Kanados lietuviu Noll ir pradėjo

auginti vaikus. Laiko studijoms buvo nedaug, tad reikėjo jas pertraukti. Kuomet vaikai paaugo, vėl universitetas, kol pagaliau išsipildė jos viltys.

Tarp šių kelių čia paminėtų dr. Rūtos gyvenimo stočių daug ir daug visokių pergyvenimų. Ji juos noriai pasakoja ir iš jų, turbūt, susidarytų labai įdomi nuotykių apysaka, tačiau neišsigalvota, o reali.

NORI PADĖTI KITIEMS

Dr. Rūta yra dėkinga vyrui, kuris buvo kantrus jos studijų metais ir kuris šiandien jai daug talkina kabinetams įrengti. Tas viskas atsiėjo daugiau negu šimta tūkstančių dolerių ir daug nemigo valandų. Ji sakosi, jeigu tuos pinigus investuotų į kokį nors biznį, galėtų be rūpesčių ir darbų gerai gyventi. O šiandien dar vis kūrimsi stadijoje, nežiūrint, jog metai vis bėga ir bėga.

Dr. Rūta sako, jog ji turinti tikslą kitiems žmonėms padėti. Ir ji pati anksčiau neturėjo galimybių savo dantų gydytis, todėl kai kuriuos prarado. Dėl to jos idealas—stengtis prižiūrėti kitų dantis, juos išlaikant galimai geresnėje padėtyje.

Apie dantis bei jų priežiūrą dr. Rūta gali valandas kalbėti. Ir savo pacientams ji nešykšti įvairių patarimų, ne vien tik oficialių sakinių, kaip kiti daro.

Ji kartu su savo vyru turi laiko ir noro atsilankyti ir lietuviškuose renginiuose. Pati būdama maloni moteris, ji visur randa būrius draugų ir laimi simpatijų.

Floridos lietuviams yra gera proga įsitikinti dr. Rūtos gabumais ir maloniu patarnavimu. Ant jos kabineto durų parašyta—Dr. Ruth Noll, Dentist. O jos adresas 12596 Indian Rocks Rd., Largo, Fla. 33540, tel. (813) 596-5205.

E. Sulaitis

Angelė Kiaušaitė, pernai baigusi Philadelphijos Curtis Institute dainavimo ir operos klases, šį rudenį New Yorke atliks Michaelos rolę Bizet operoje Carmen. Ją stato Amato operos grupė.

LIETUVIŲ KNYGŲ LEIDYKLOS VEIKLA

Birželio 27 d. Jaunimo centre įvyko metinis Amerikos Lietuvių Bibliotekos leidyklos ataskaitinis susirinkimas.

Pirmininkavo leidyklos tarybos pirmininkas kun. A. Kezys, SJ, sekretoriavo Nijolė Gražulienė. Pagrębti mirusieji leidyklos nariai. Išklausti tarybos pirmininko A. Kezio, valdybos pirmininko Petro Aleksos ir valdybos išdininko Albino Smolinsko pranešimai. Iš jų ir šiuo reikalu pravedusių diskusijų paaikšėjo, kad lietuviškų knygų leidimo darbas yra nedėkingas ir sunkus, nes sumažėjęs knygų pirkėjų skaičius.

Nemaža leidyklos knygų klubo narių, ypač gaunančių aukštus atlyginimus, atsisako pirkti išleistas knygas ar jas gražina. Šiuo metu išleisti knygos be rėmėjų-aukotojų paramos neįmanoma. Pakilusios knygų spaudos išlaidos dar labiau apsunkina darbą.

Vis dėlto 1981 m. buvo išleista kun. J. Prunskio redaguota knyga "Lietuviai Sibire", o birželio mėnesio antroje pusėje pasirodė naujas kapitalinis veikalas—Br. Kviklio "Vilkaviškio vyskupija", kaip II-sis "Lietuvos bažnyčių" serijinio veikalas, 480 psl.

KNYGA APIE LIETUVOS KATALIKUS

Lietuvoje išleistas reto turinio leidinys, pavadintas **Katalikų kalendorius-žinynas 1982**. Jame šalia bendros liturginės medžiagos daug vietos paskiriama informacinio pobūdžio žinioms apie Lietuvos bažnytinę vadovybę, kunigų seminariją; yra informacinių žinių apie klebonus, kunigus ir t. t.

Iš leidinio sužinome, kad Kauno kunigų seminarijos vadovybę sudaro rektorius kun. dr. Viktoras Butkus, vicerektorius kun. Vytautas Vaičiūnas, prefektas kun. Algimantas Kajackas, dvasios tėvas kun. Steponas Brazdeikis, prokuratorius kun. Algirdas Turčinskas. Dėstytojai: kun. doc. Pranciškus Vaičekonis, kun. doc. Petras Žiukelis, kun. doc. Vladas Michelevičius, kun. doc. Pranciškus Tamulevičius.

Seminarijoje yra penki kursai. Pirmasis skirtas filosofijai, kiti—teologijai.

Baigę penktąjį kursą šventinami kunigais. Jame 1981-82 mokslo metais buvo 18 klierikų. Jie visi jau išventinti kunigais. Ketvirtame kurse buvo 13 klierikų, trečiame—17, antrame—23, pirmame—23. Iš viso 1981-82 m. metais buvo 94 klierikai.

Iš pateiktos (1981 m. liepos mėn.) statistikos matyti, kad 1981 metais Lietuvoje buvo 630 šventovių, kurių 519 turi savo klebonus ar administratorius, 111 aptarnaujamų iš kitur nuvykstančių.

Klebonų ir administratorių yra 506, vikarų—67, altaristų, rezidentų, ligonių—116, dirbančių kurijose ir seminarijoje—20. Iš viso kunigų Lietuvoje yra 709.

1980 m. Lietuvoje mirė 19 kunigų, naujų išventintų—11; sumažėjo 8 kunigais.

Mirusių amžiaus vidurkis—75 metai 3 mėnesiai. 1981 m. mirė 17 kunigų, išventinta 14—naujų; su-

Jau pradėti III-jo tomo—"Kauno arkivyskupijos" bažnyčių spaudos darbai. Veikalas autoriaus jau parašytas, bažnyčių nuotraukos surinktos, surinktas ir knygos tekstas. Knygos korektūrą perskaitė autorius ir dr. J. Gimbutas, baigia skaityti kun. Viktoras Dabušis. Netrukus bus pradėti tolimesni spaudos darbai, kuriems vadovaus dail. P. Aleksa, spausdins dr. M. Morkūno spaustuvė.

Netrukus bus pradėtos spausdinti dvi naujos knygos: Meno kritiko Al. Rannito ir dail. K. Varnelio paruoštas, gausiai iliustruotas veikalas apie M. K. Čiurlionį anglų kalba ir kun. St. Ylos veikalas apie tą patį dailininką.

Susirinkimas priėmė leidyklos metinę apyskaitą ir paprašė dabartinę tarybą toliau vadovauti leidyklos darbams.

Tarybą sudaro: Kun. A. Kezys—pirm., Alina Skrupskelienė—vice-pirm., Nijolė Gražulienė—sekr., dail. Vincas Lukas—ižd. ir dail. Petras Aleksa—narys. Netrukus taryba rinks naują valdybą.

Leidykla veikia jau vienuolika metų ir yra išleidusi nemažą vertingų knygų.

mažėjo 3 kunigais. Mirusių amžiaus vidurkis—73 metai 8 mėnesiai; iškunigauta po 47 metus.

Knyga 152 psl., kietais viršeliais, spausdino Vaizdo spaustuvė, Vilniuje. Leidinį redagavo kun. Vaclovas Aliulis.

PREMIJA UŽ MOKSLO VEIKALĄ

JAV LB kultūros taryba 1982 metų Lietuvių Bendruomenės literatūros premiją (3000 dol.) skirs už 1981-1982 metais išleistus lituanistinės tematikos humanitarinio turinio mokslo veikalus arba estetinių straipsnių rinkinius.

Premijos siekti galės ir dar nespausdinti veikalai, rankraščiai, nėsvarbu, kada parašyti.

Premijai bus priimami ne tik lietuvių, bet ir anglų kalba parašyti veikalai.

Paskutinė data veikalams įteikti—1982 gruodžio 31.

Informacijų reikalais kreiptis į kultūros tarybos pirm. I. Bublį (23430 Harms Rd., Richmond Hts., Ohio 44143. Tel. 216 481-8854) arba vicepirm. V. Mariūną (1994 Beverly Hills Dr., Richmond Hts., Ohio 44143. Tel. 216 481-4534).

Iš Pavergtų Tautų Savaitės pasirašymo iškilnių 1982 m. liepos 19 Baltųjų Rūmų-Rožių sodelyje. Nuotraukoje—dalis lietuvių, dalyvavusių pasirašymo iškilnėse: K. Oksas, Liet. Respublikonų atstovas, J. Urbonas, JAV LB KV vykdomasis vicepirm., Loreta Stukienė, Lietuvos vyčių pirm., V. Kutkus, JAV LB KV pirm., kun. M. Jarašūnas, Ms. Petterson, Pabaltijo dalies State Dept. vedėja, A. Zerr, JAV LB KV Visuomeninių Reikalų Tarybos pirm., V. Kamantas, PLB pirm., kun. A. Bartkus ir Linas Kojelis.

Boston, Mass.

PIANISTAS SAULIUS CIBAS—MEDICINOS DAKTARAS

Bostono ir jo apylinkių, Chicagos, New Yorko, Philadelphia, net Toronto lietuviai šį jauną vyrą—Saulių Cibą pažįsta kaip pianistą, sėkmingai akompanavusį visai eilei solistų daugelyje koncertų. Bet dabar birželio 10 d. šis gabus pianistas oficialiai įgijo kitą profesiją—Harvardo universitete jis baigė medicinos mokslus, įgydamas daktaro laipsnį. Prieš tai jis tame pat universitete buvo baigęs chemijos studijas bakalauro laipsniu.

Dar studijuodamas, jis dvejus metus praktikavosi įvairiose ligoninėse, o šiuo metu yra vienoje pagarsėjusioje ligoninėje patalogu rezidentu.

Šalia studijų, Cibas labiausiai domėjosi muzika ir joje tobulinosi. 1973 m. Pabaltiečių draugijos Bostone surengtame konkurse jis laimėjo pirmą vietą. Wallston Man Glee Klube jis taip pat laimėjo konkursą. Vėliau dalyvavo piano koncerte su Boston Pops orkestru, vadovaujant Arthurui Feedler.

Sauliaus sesuo Ramunė, taip pat yra gydytoja. Baigusi Stony Brook universitetą, dirba vienoje New Yorko ligoninių.

LIETUVIŲ NUMIZMATIKŲ SUVAŽIAVIMAS

Lietuvių Numizmatikų Draugija-Lithuanian Numismatic Association rengia savo jau ketvirtą suvažiavimą Boston, Mass. rugpjūčio 20 d. 10 val. ryto Boston-Sheraton Hotel EXETER kambariuose A ir B.

Rugpj. 19-22 dienomis tame pačiame viešbuty vyksta amerikiečių jau 91-oji šios srities konvencija. Ši organizacija American Numismatic Association įsisteigusi 1984 metais turi tūkstančius narių ir savo centrą Colorado Springs, Cal. su džiuliais pastatais, kuriuose yra biblioteka ir muziejus. Lietuvių vienetas yra šios organizacijos narys ir šioje srityje vienas veikliausių tautinių grupių pasauly.

Susirinkimui vadovaus Vincas Alones iš New Yorko, kurio tėvas buvo Vienybės rėmėjas. Jis susirinkime skaidrėse parodys senovės ir nepriklausomos Lietuvos pinigų, vokiečių okupacijos vad. "punktus" ir UNRRA D. P. banknotus. Visas šis rinkinys iš Balzeko muziejaus Chicagoje ir kai kurių narių.

Bostono ir apylinkių lietuviai prašomi atsilankyti ir dalyvauti lietuvių suvažiavime ir kartu pamatyti tą amerikiečių konvenciją.

K. Matuzas

RENGINIAI

Minkų radijo valandėlės gegužinė įvyks rugpj. 8 d. Romuvos parke Brocktone.

Lituanistinės mokyklos tradicinis balius įvyks rugsėjo 25 d. Lietuvių Piliečių d-jos salėje So. Bostone.

Laisvės Varpo rudens koncertas įvyks Lietuvių Piliečių d-jos salėje, So. Bostone.

Lietuvių kariuomenės šventės minėjimas įvyks lapkričio 21 d. Lietuvių Piliečių d-jos salėje So. Bostone.

Lietuvių Numizmatikų suvažiavime Bostone bus eksponuojami Nepriklausomosios Lietuvos pinigai.

Vienybė, 1982 m. liepos 31 d.

Išnaudokime visas galimybes gauti Dariaus-Girėno pašto ženklą

Džiugu matyti mūsų spaudoj prašymus JAV paštų valdybai Washingtono 1983 metais gauti pašto ženklą, paminint prieš 50 metų Dariaus ir Girėno skridimą.

Vilčių tokį JAV pašto ženklą gauti yra labai nedaug, bet nebandydami—tikrai nieko negausim. Todėl visi kas tik gali, pavieniai asmenys ir organizacijos, rašykim prašymus ne tik vyriausiam paštų viršininkui, bet ir savo kongresmanams bei senatoriams, kad jie mus užtartų.

New Yorko Lietuvių Filatelistų Draugija, prisidedama prie šio vajeus su prašymu turi mintyti tą komisiją kiek plačiau apšviesti, nes nuo jos labai daug priklauso JAV pašto ženklų išleidimas. Su prašymu pateikiamos žinios apie Darių ir Girėną ir jų prieš 50 metų skrydį. Tuo būdu pateiktos žinios—dokumentacija komisiją supažindins su Dariaus ir Girėno asmenybėmis ir jų žygiu. Kas šandie atsimena, ar žino apie šiuos mūsų lakūnus, nekalbant jau apie kitus žymius to laikotarpio Amerikos lakūnus, tepadedą.

New Yorko Lietuvių Filatelistų Draugijos laiškas (su valdybos vardais—letter head) adresuotas pačiam vyriausiam JAV paštų viršininkui: Postmaster General William F. Bolger. Sis gavęs tokį prašymą jį perduos tam tikrai komisijai, Citizens' Stamp Advisory Committee, kurios kompetencijoj yra naujų pašto ženklų svarstymas.

Laiške jis, ir jo komisija prašomi 1983 metais išleisti pašto ženklą, pagerbiant du lietuvių kilmės Amerikos pionierius Darių ir Girėną.

Juodu iš savo kuklių santaupų už \$3200 nusipirko nenaują lėktuvą, išleidę kita tiek pataisymams, 1933 metais liepos 15 d., pasileido kelionėn skristi per Atlantą. Lėktuvas nebuvo pakankamai parengtas dėl stokos lėšų; lėktuvas perkrautas kuro tokiai ilgai 4900 mylių kelionei vos pakilo nuo žemės.

Jiems nepavyko. Jie žuvo visai arti tikslo, tik 375 mylios tebuvo likusios. Jeigu būtų pavykę, tai juodu būtų pasiekę ilgos distancijos rekordą.

* * *

Tas laikotarpis pavojingų žygių skrydžiuose pasižymėjo nauja pionieriška dvasia. Šiuodu drąsūs lakūnai ta dvasia buvo persiėmę.

Lietuvos vyriausybė lakūnus pagerbė, išleisdama penkis gražius oro pašto ženklus, pieštus keturių dailininkų. Juose buvo pavaizduoti abu lakūnai, lėktuvas virš Atlanto, Mirties Angelas ir lėktuvas su žemės rutuliu.

"Iš aukščiau patiekto, mes kreipiamės į Jus šiuo prašymu, vertu pagerbti abu lakūnus, kurie paaukojo savo gyvybes kaip tikros amerikietiškos dvasios pionieriai ". . . . baigtas laiškas New Yorko Lietuvių Filatelistų D-jos.

Laiško gale pateikiama dar eilė priedų:

1. Spalvotas suvenyrinis lapelis, išleistas Chicagos Lietuvių Filatelistų D-jos su tais oro pašto ženklais, kurie buvo išleisti Lietuvoj.

2. Keturi puslapiai iš knygos Postage Stamps of Lithuania, išleista Collectors Club of New York (pagaminta Vienybėj), kurioje smulkiai aprašyti tie 5 Dariaus-Girėno transatlantinio skridimo oro pašto ženklai, išleisti Lietuvoj ir 5 ženklai kurie buvo perspausdinti čia New Yorke su Lietuvos konsulo ir Lietuvos vyriausybės leidimu.

3. Šeši puslapiai su nuotraukomis įvairių straipsnių iš Amerikos spaudos (N. Y. Times, N. Y. Journal) apie skrydžio organizavimą, sunkumus, išskridimą be leidimo, lėktuvo su lakūnais žuvimą . . . Visos įdomios smulkmenos.

4. Išsirikiavusių skrydžio komiteto narių su abiem lakūnais prie jų lėktuvo Floyd Bennet aerodrome fotostatinė nuotrauka, savaitę prieš išskridimą.

* * *

Dabar kiek žinių apie tą komisiją—Citizens' Stamp Advisory Committee. Joje yra net 18 asmenų, turinčių balsavimo teisę ir du nariai be balsavimo. Šią komisiją skiria vyriausiasis paštų viršininkas Postmaster General. Visi nariai yra pašto ženklų rinkėjai, įvairiausių profesijų. Jie dirba be algos. Sąstatai keičiasi, neseniai buvo du paskirti nauji nariai, vietoj pasitraukusių.

Praeity ta komisija buvo susilaukusi aštrios kritikos už labai prastų ženklų parinkimą.

Komisijos užduotis svarstyti tuos prašymus, kuriuos paštų valdyba gauna ryšium su pašto ženklų išleidimu. Komisija kartais iš savo pusės pasiūlo temas ar piešinius vyriausiam paštų viršininkui, kuris turi lemiamą sprendimą.

Komisija peržiūri tūkstančius prašymų naujiems pašto ženklams. Kiekvienas prašymas ir pasiūlymas rimtai svarstomas.

Komisija susirenka maždaug 6 kartus per metus svarstyti, dažniausiai palikdami galutinam svarstymui ir nutarimui valstybinės svarbos ar istorinės reikšmės pasiūlymus.

* * *

Šalies kongresmanai ir senatoriai daug prisideda prie įvairiausių pasiūlymų, įnešdami net įstatymus įvairiems pašto ženklams, pagal vietos gyventojų norus. Tokie pateikti įstatymai dažniausiai būna be rezultatu, jie guli komitete, iki apdulksta, ir taip jie "numiršta". Šis 97-asis kongresas nepilnų dviejų metų laikotarpį jau yra pateikęs net 26 pasiūlymus pašto ženklams išleisti ir dar nė vienas nepaėjo, ir vargu bepraeis. Bet tas dar nereiškia, kad kieno nors prašymas nebuvo išklaustas. Tų šalies atstovų pasiūlymai, kartu su pavienių asmenų ir organizacijų prašymais ne kartą yra davę teigiamų rezultatų.

Vienybė, 1982 m. liepos 31 d.

UNITED STATES POSTAL SERVICE
475 L'Enfant Plaza, SW
Washington, DC 20260

May 14, 1982

Mr. Charles Matuzas
Lithuanian Philatelic Society
of New York
107-33 117th Street
Richmond Hill, New York, 11419

Dear Mr. Matuzas:

Postmaster General William F. Bolger has asked me to respond to your letter and enclosures suggesting the issuance of a stamp honoring Stephen Darius and Stanley Girenas.

We receive many hundreds of suggestions for stamp subjects each year, but only a few can be selected because of the limited number of stamps issued annually. The Citizens' Stamp Advisory Committee has the task of reviewing the proposals and making recommendations to the Postmaster General for final approval.

The Committee previously considered the proposal to commemorate Messrs. Darius and Girenas, but did not recommend issuance of such a stamp. However, I requested that the subject be placed on the agenda for Committee reconsideration at the next meeting in July. Your endorsement will be added to the file prepared in support of the proposal.

We appreciate your interest in our stamp program.

Sincerely,

Gordon C. Morison
Assistant Postmaster General
Customer Services Department

Mes, lietuviai, rašydami prašymus vyriausiam paštų viršininkui, nepamirškim kiekvienas parašyti savo kongresmanui ir senatoriam, kad jie padėtų. Šitaip elgdami galim tikėtis, kad toji komisija ir vyriausiasis paštų viršininkas į mūsų prašymus atsizvelgs (prašymuose stenkimės savo etniškumą švelniai ir nežymiai žymėti, kitaip tariant, kukliai).

Prieš kiek metų JAV paštas buvo pradėjęs leisti vadinamus "Champions of Liberty"—Kovotojų už Laisvę pašto ženklus. Jų su pertraukom buvo išleisti apie dešimts: Bolivar, Garibaldi, Ghandi, Kosuth, Masaryk, Magsaysay, Mannerheim, Martin, Paderewski, Reuter. Lietuviai prašė Dr. Joną Basanavičių įtraukti į šių ženklų seriją, bet tuo laikotarpiu šių ženklų leidimas buvo nutrauktas. Chicagiečiai atsispausdino lipinukus, panašius į tuos pašto ženklus su Dr. J. Basanavičium. **K. Matuzas**

LITHUANIAN FEDERAL CREDIT UNION

KASA

LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

86-01 114th Street, Richmond Hill, N. Y. 11418
Tel. (212) 441-6799

Geriausios sąlygos taupyti ir skolintis lietuviškoj įstaigoj, kur kiekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios įstaigų apdrausta iki 100,000 dolerių.

ČIA DUODAMI ŠIE PATARNAVIMAI:

9% UŽ PAPRASTAS TAUPOMASIAS SĄSKAITAS,
12% UŽ SHARE CERTIFICATES 500 DOL. SUMOMIS,
14.8% UŽ IRA PENSIJOS INDELIUS.

Aukščiausi Money Market Certificates procentai už 5,000 arba 10,000 dol. sertifikatus.

"All-Savers" sertifikatai 1 metam su laisvomis nuo mokesčių palūkanomis.

Paskolos—"mortgičiai"—čekių keitimai—pensijos čekių indėliai ir t. t.

VISI INDELIAI VALDŽIOS ĮSTAIGŲ APDRAUSTI
IKI 100,000 DOL.

KASOS darbo valandos: nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro kasdien, o penktadieniais nuo 9 iki 5 val. p. p. ir šeštadieniais nuo 9 iki 1 val. p. p.

Visi patarnavimai KASOJE lietuvių ir anglų kalbomis.

SPORTAS

Edvardas Šulaitis

NERIES TINKLININKAI AMERIKOS PIRMENYBĖSE

Chicagos Neries tinklininkai jau ne pirmą kartą dalyvauja Amerikos AAU "Junior Olympic" pirmenybėse. Šiemet 113 komandų tarpe (iš 38 valstijų) buvo ir 5 Neries komandos: 2 mergaičių ir 3 berniukų (įvairiose amžiaus grupėse).

Neriai geriausiai pasisekė vyriausiųjų—19 metų amžiaus berniukų klasėje. Čia mūsų pirmą kartą tokių žaidynių istorijoje pasiekė baigmę, bet joje pralaimėjo prieš Wisconsin komandą. Į savo amžiaus turnyro rinktinę pateko du Neries žaidėjai.

Jaunių 17 metų amžiaus komanda irgi gerai pasirodė. Nedaug trūko, kad būtų patekusi į baigmę. Tačiau laimė nebuvo lietuvių pusėje, jie rungtyniavo dėl 3-4 vietų. Kai pralaimėjo prieš Cincinnati komandą, buvo užimta 4-oji vieta. Į turnyro rinktinę išrinktas T. Lukas.

13-kos metų amžiaus berniukų grupėje Neriai atiteko trečioji vieta. P. Urba pateko į turnyro rinktinę.

13 metų amžiaus Neries merginos savo grupėje turėjo 4 laimėjimus ir du pralaimėjimus. Po to antrame baiginiame žaidime iškrito iš tolimesnių žaidynių. 15 metų grupėje nerietės pasiekė 3 laimėjimus ir 3 pralaimėjimus, o baiginiame rate iškrito antrame žaidime.

Turnyras vyko Illinois Benedictine College patalpose nepertoliausia Chicagos. Jis tęsėsi 4 dienas; iš viso buvo sužaistos 375 rungtynės.

Po pirmenybių atžymėjimo ženklus gavo ne tik laimėtojai, bet ir daugiausia JAV tinkliniui nusipelnę asmenys. Vienas jų buvo Neries klubo tinklinio treneris, kuris šiuo metu vadovauja Amerikos AAU vidurinio (Central) rajono tinklinio komitetui.

VITAS GERULAITIS TENNIS VIRŠELYJE

Vito Gerulaičio nuotrauka įdėta didžiausio teniso žurnalo-Tennis 1972 m. liepos mėn. numerio virše-

lyje. Du žurnalo puslapius užima Donna Doherty pasikalbėjimas su Gerulaičiu, kuriame Gerulaitis iškelia greičio svarbą žaidimo metu. Pats Gerulaitis čia pristatomas kaip vienas greičiausiųjų teniso žaidėjų pasaulyje. Prie pasikalbėjimo įdėtos dar dvi Gerulaičio nuotraukos. Rašoma, kad Gerulaitis dabartiniu metu pasaulyje stovi devintoje vietoje.

PRAŠO PRISIŪSTI SPORTO MEDŽIAGOS

SALFASS leidimo "Išsivijos sporto istorija 1944-80" redakcija pakartotinai kreipėsi į Vakarų Europoj, Kanadoj, JAV ir Pietų Amerikoj gyvenančius sportininkus, sporto veteranus, darbuotojus bei mėgėjus, prašydama siūsti medžiagą.

Pageidaujama tiksli sporto vienetų metrika (įsteigimas, valdybų ar komitetų sudėtis, santykiai su visuomene, organizacijomis, kitataučiais ir t. t.). Prašoma ir nuotraukų (jos bus gražintos).

Didelė dalis sportinės veiklos Kanadoje ir JAV jau tvarkoma, tačiau ypač stokoama medžiagos iš Rytų sporto apygardoje buvusių ar esamų klubų. Su mažomis išimtimis itin skurdi padėtis ir su buusia Vokietijoje veikia.

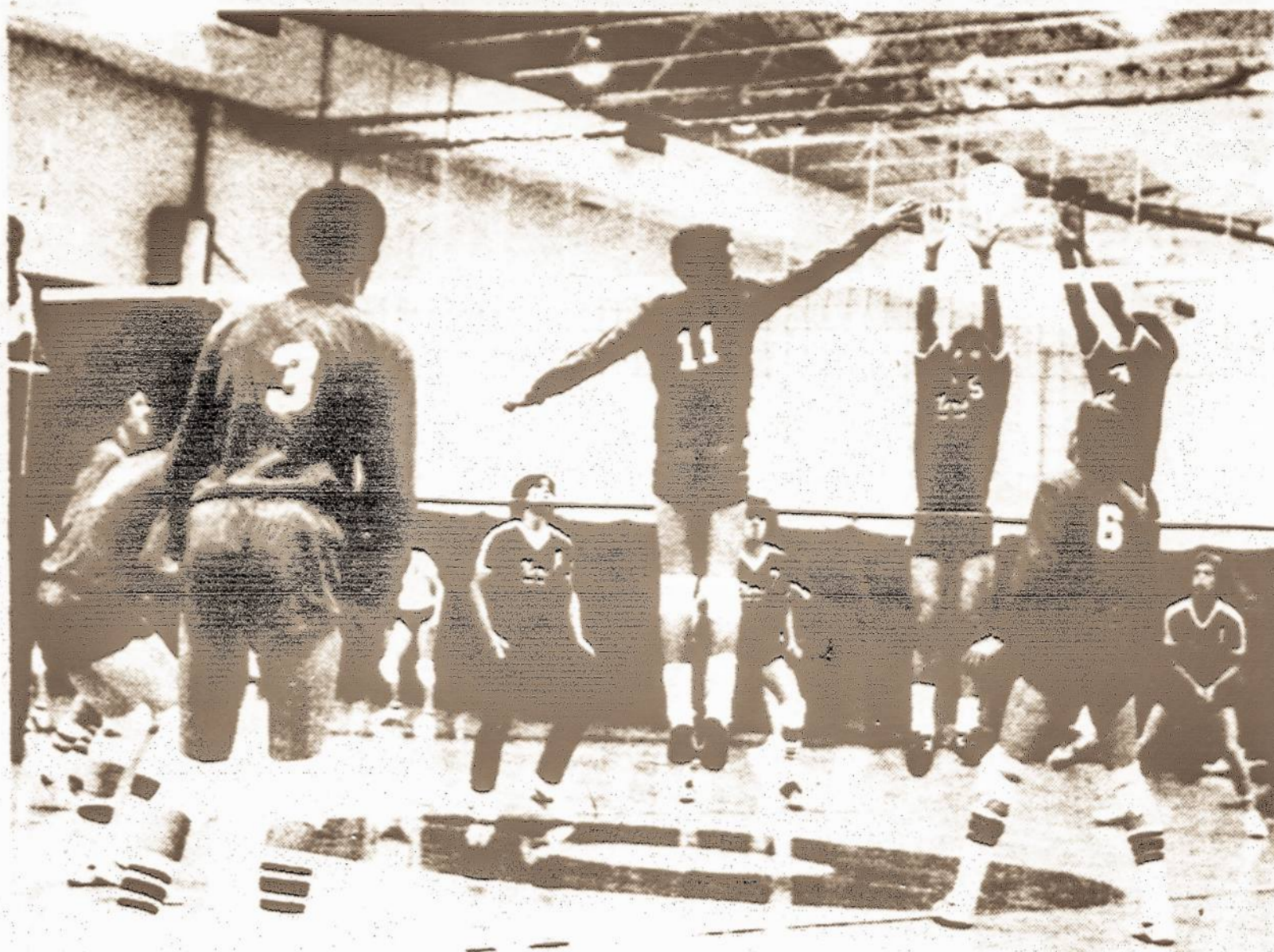
Medžiagą siūsti kaip galima skubiau šiais adresais: Pranas Mickevičius, 4831 So. 23rd St., Milwaukee, Wis. 53221, USA; arba Sigitas Krašauskas, 32 Pasadena Gardens, Toronto, Ont. M6S 4R5, Canada.

• • •

Ši sezoną Vilniaus Žalgirio futbolo vienuolikei klojasi geriau ir lietuviai stovi pirmoje vietoje iš 22 komandų. Rašant šias eilutes, trečioje vietoje ėjo Maskvos Lokomotyvas, nuo vilniečių atsilikęs tik vienu tašku. Gana gerai laikosi ir Rygos Dauguva, kuri stovėjo 6-je vietoje.

• • •

17-tosios golfo žaidynės įvyks rugsėjo 4-5 d. ir tai bus penktosios žaidynės Toronte.

Chicagos Neries jaunuoliai [su užrašais ant marškinių] žaidžia Amerikos AAU "Junior Olympic" pirmenybėse. Vyresniųjų grupėje jie čia čia užėmė II vietą. Žaidimai vyko birželio 27-30 d. Lisle, Ill. Z. Degučio nuotr.

Didžiojoje Britanijoje

METINIS SUVAŽIAVIMAS

Londonė įvyko Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjungos narių metinis suvažiavimas. Apžvelgti organizaciniai reikalai, aptarti sąjungos veiklos klausimai.

Didžiosios Britanijos lietuviai šiais metais rengiasi keliem svarbiem įvykiams: Europos lietuviškųjų studijų savaitei rugpjūčio mėnesio viduryje, netoli nuo Londono, Britanijos lietuvių dienom rugsėjo mėnesį, kurios bus pirmos šio krašto lietuvių istorijoje.

Tarp sąjungos uždavinių yra taip pat pasiruošimas Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimui ir lietuvių dainų šventei Chicagoj ateinančiais metais. Abiejuose renginiuose dalyvaus Britanijos lietuvių atstovai.

LONDONO LIETUVIŲ NAMUOSE LANKĖSI

Australijos lietuvis Jurgis Karpavičius, Sydnejaus liet. sporto klubo "Kovas" pirmininkas ir PLB apylinkės valdybos narys; aplankęs Lietuvą, kelioms dienoms užsuko į Londoną.

Ta proga aplankė Lietuvių Namus ir papasakojo vėliausias naujienas iš Lietuvos, kur jis buvo nuvažiavęs pirmą kartą nuo 1944 m.

Izraelio lietuvis Abrahamas Kacas, dabar dirbantis prekybos laivo mechaniku, atplaukęs į Londono uostą, aplankė Lietuvių Namus. Jo žmona Nijolė Jankūnaitė, kilusi iš Mardasavos kaimo, prie Merkinės,

su trim vaikais jau devyneri metai gyvena Jeruzalėje.

Jis sakosi su žmona namie kalbasi lietuviškai ir bando išmokyti lietuvių kalbos savo vaikus. Išgijo liet. knygų ir laikraščių.

Pasakojo, kad Izraelyje yra įsteigta Lietuvos žydų sąjunga, kuriai ir jis priklauso.

Psichologijos profesorius Vytautas Černius—dirbantis Temple u-te, Philadelphijoje, lankėsi Londonė mokslo reikalais. Ta proga buvo užėjęs į Lietuvių Namus susipažinti su šio krašto lietuvių veikla.

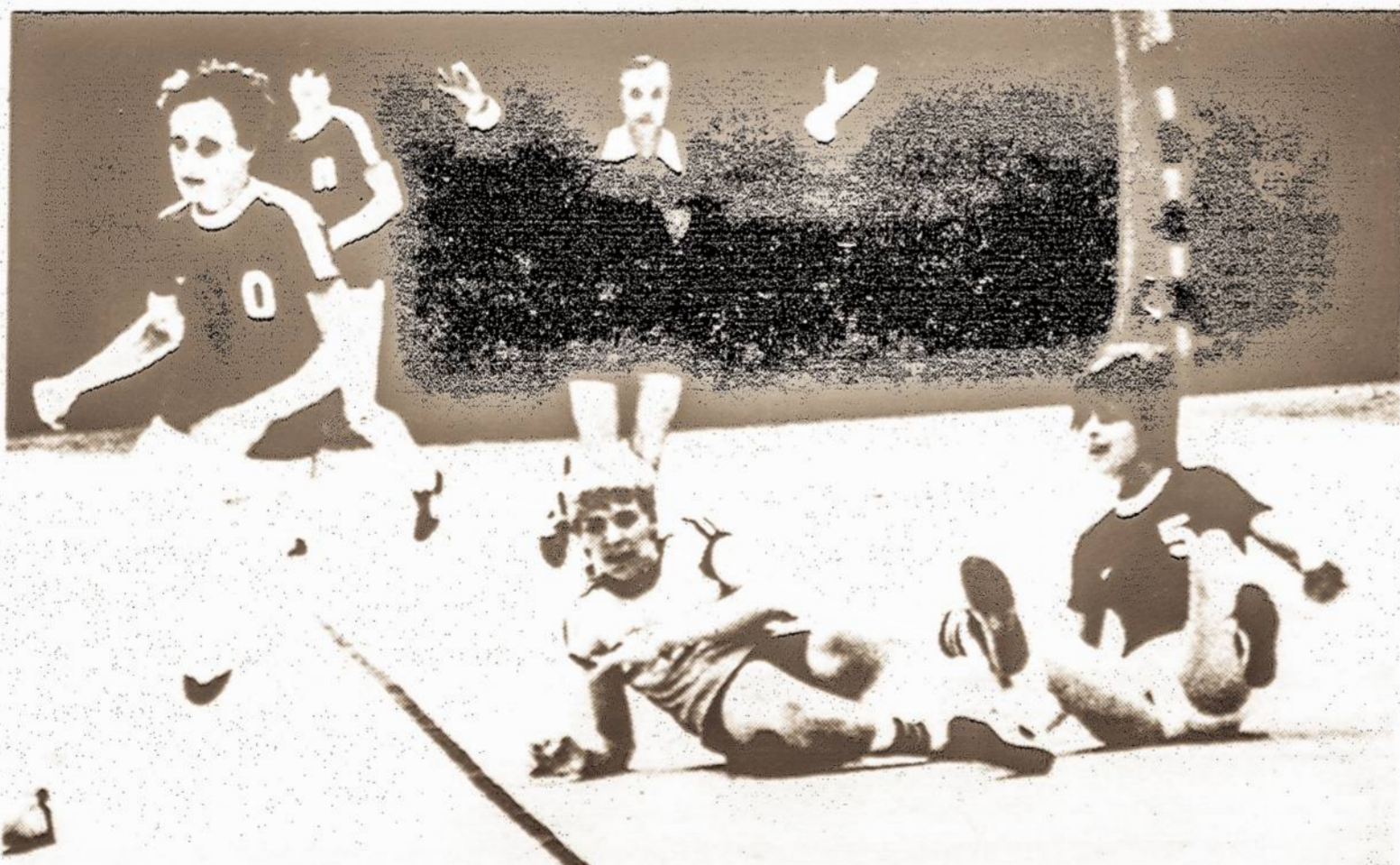
Prof. Černius dirba vienoje PLB komisijoje.

PENKI BAIGĖ GIMNAZIJA

Vasario 16 gimnazija šiemet baigė ir Weinheimo vokiečių gimnazijoje abiturus egzaminus išlaikė šie mokiniai: Eimantas Sakalauskas, Irena Schulte, Róbertas Slavikas, Laima Valiūnaitė ir Kristina Veršelytė.

Gegužės 12 d. gimnazijos valgyklos salėje buvo abiturientų išleistuvės, kuriose kalbą pasakė gimnazijos direktorius Jonas Kavaliūnas. Taip pat atsisveikino kuratorijos pirm. kun. Alfonsas Bernatonis, Lietuvių Bendruomenės pirm. Vingaudas Damijonaitis, abiturientų klasės auklėtojas Andrius Šmitas, kun. F. Skėrys, mokyt. Aloyzas Weigel, inž. Jonas K. Valiūnas, Eugenija Lucienė, Lidija Kairytė.

Abiturientų vardu visiems padėjo Irena Schulte.

Vaidas iš Europos rankinio taurės [IMF] finalinių rungtynių Vilniaus sporto rūmuose tarp "Eglės" ir Jugoslavijos Trešnevos komandų.

V. Kapočiaus nuotrauka

ATIDARYTAS NAUJAS DANTŲ GYDYMO CENTRAS

DR. DONATAS ALEKSANDRAVIČIUS, VEDEJAS

Metro Dental Service, P. C.

116-06 MYRTLE AVENUE
RICHMOND HILL, N. Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrengimai, patogus privažiavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: [212] 441-0909

Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

Los Angeles mirė prof. J. Kuprionis

Gyvenęs Van Nuys, Kalifornijoje, baigdamas 81 metus, liepos 8 mirė prof. Jonas Kuprionis. Liepos 12 d. Šv. Kazimiero bažnyčioje, Los Angeles atliktos pamaldos, kurioms vadovavo ir jį prisiminė prel. J. Kučingis. Prie karsto budėjo skautai. Kitą dieną gedulingos Mišios, aukojamos kun. dr. V. Bartuško. Lekcijas skaitė A. Dabšys. Giedojo solistai A. Polikaitis ir R. Dabšys, vargonais pritariant komp. B. Budriūnui. Velionis palaidotas Forest Lawn kapinėse, kur jis jau prieš keletą metų buvo nusipirkęs sklypą. Paskutines laidotuvių apeigas atliko kun. dr. V. Bartuška, dalyvaujant prel. P. Celiešiui. Sugiedojus Lietuvos himną, organizacijų, kuriose jis aktyviai dalyvavo, ir jo draugų vardu su mirusiu atsisveikino ir artimiesiems užuojautą pareiškė I. Medziukas. A. Bulota giminių vardu laidotuvinius pakvietė į Tautinius namus pietums. Pagerbdami velionį galėjo paaukoti per M. Naujokaitį skautų organizacijai, nes velionis iš jaunystės joje reišėsi.

Prof. J. Kuprionis, gavęs Michigan universitete magistro laipsnį, nuo 1952 m. buvo profesorium Louisiana politechnikos institute ir vėliau—to pat vardo techniškųjų mokslų universitete.

Velionis pasižymėjo dideliu moksliniu ino miškininkystės srityje; ypač didelį darbą atliko įsteigdamas egzotinių medžių arboretum (botanikos sodą), kur buvo pasodinti medžiai ir krūmai iš visų pasaulio žemynų; išvesta alėja su charakteringais 50 Jungtinių Amerikos Valstijų medžiais. Pasodintas buvo ir Lietuvos ažuoliukas.

1970 m. pasitraukęs iš universiteto į pensiją, apsigyveno Califor-

nijoje. Čia nebuvo užsidaręs siaurame šeimos ir artimųjų ratelyje, bet plačiai įsijungė į visuomeninį ir kultūrinį gyvenimą.

Prieš keletą metų prof. Kuprionis buvo pakviestas pagerbimui į Luisiana universitetą, kuriame jis buvo pasižymėjęs, atlikdamas mokslinio tyrinėjimo darbus. Ruston miestelyje buvo paskelbta jo diena, pastatyti sutikimo garbės vartai ir—jo vardu pavadintas arboretum. Lietuvis mokslininkas įamžino savo vardą šio krašto miškininkystės mokslo istorijoje.

Prieš keletą metų buvo nuvykęs į Lietuvą, ten Lietuvos miškininkams skaitė eilę mokslinių paskaitų.

Prof. Kuprionis paliko našlę Mariją, kuri buvo jo darbų dalininkė ir rėmėja, dukteris—Danutę Ankaitienę ir Dalią Dudienę su šeimomis Kalifornijoje bei sūnų inž. Algį su šeima Ohio. Jo artimiesiems reikiame užuojautą.

ATSIPRAŠOME

Birž. 30 d. Vienių tilpo iš Kalifornijos pranešimas, kad ten mirė Antanas Sniečkus. Korespondentas manė, kad tai buvęs brooklynietis visuomenės veikėjas. Pasirodė, kad tuo vardu ir pavarde mirė, bet ne tas Sniečkus, apie kurį Vienių korespondentas pranešė. Buvęs brooklynietis Antanas Sniečkus yra gyvas, stiprus, gyvena ir dirbuoja prie Juno Beach, Floridoje.

Sakoma, kad kai pasklinda gandas, apie žmogaus mirtį, tas asmuo labai ilgai gyvena, ko mes mūsų Antanui Sniečkui linkime.

MIRĖ ALEKSANDRA MIKLAŠEVIČIENĖ

Po ilgos ir sunkios ligos liepos 18 d. Chicagoje mirė Aleksandra Miklaševičienė, Amerikoje išgyvenusi 21 metus. Gegužės mėnesį ji buvo ką tik atšventusi savo 80 metų sukaktį.

Velionė buvo pašarvota Petkaus Marquette koplyčioje, o laidotuvės įvyko liepos 21 d., po pamaldų švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje. Velionė palaidota šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuliūdime paliko dukterys Irena Boreišienė su vyru Edvardu ir dukra Violeta Chicagoje; Genovaitė Matuzienė su vyru Vincu ir vaikais Danute ir Sakalu Lietuvoje.

Amerikoje liko sūnūs Kęstutis ir Henrikas Miklai, marti Rasa ir anūakai Kęstutis, Elenutė, Aleksandra, Kristina, Danutė, Antanas ir Gintaras.

Lietuvoje, Klaipėdoje, liko sesuo Bronė Paškevičienė; septyni proanūčiai Lietuvoje ir Amerikoje; ir giminės Lietuvoje, Amerikoje ir Australijoje.

to meru. 1919 m. persikėlė į Kauną, talkino A. Sutkui organizuoti Tautos teatrą. 1920 m. socialdemokratų partijos išrinktas Lietuvos Seimo nariu. 1920 m. vadovavo Paramos kooperatyvui,

1944 m. pasitraukė į Vokietiją, o 1949 m. atvyko į Brooklyną. VLIKė —jis atstovavo socialdemokratams, tvarkė finansus.

Vytautas Beleckas ir sūnus Jonas, sav. Winter Garden svetainės, 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogomis. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SILVER BELL BAKING CO.

A. Radziūnas, savininkas

Mūsų specialybė lietuviška duona, pyragai vedybiniais ir kitokiems pokyliams.

Tel. 779-5156

43-04 JUNCTION BLVD., CORONA, QUEENS, N. Y. 11368

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudos ir visais reikalais kreipkitės į

John Orman Agency

REAL ESTATE & INSURANCE

PILDOMI MIESTO, VALSTYBĖS IR FEDERALINĖS VALDŽIOS MOKESČIŲ PAREIŠKIMAI.

Geriausias patarnavimas

110-04 JAMAICA AVE., RICHMOND HILL, N. Y. 11418
Telefonas: VIrginia 6-1800

Vienybė, 1982 m. liepos 31 d.

WALSH & CASSESE

FUNERAL HOME, INC.

104-38 JAMAICA AVENUE

RICHMOND HILL, N. Y. 11418

212-849-2775

212-843-4620*

OUR CHAPELS CAN ACCOMMODATE 200 PERSONS.

PARKING ON PREMISES.

J. MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME

MODERNI, VĖSINAMA KOPLYČIA

A. J. BALTON-BALTRŪNAS
LICENSED MANAGER AND NOTARY PUBLIC

660 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y. 11211

Tel. STagg 2-5043

Juozas Kavaliauskas

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

Licensed Pennsylvania and New Jersey

1601 S. SECOND STREET, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas DEwey 4-5136

VIENYBĖ

Liudas Stukas pradėjo vargoninkauti Aušros Vartų parapijoje Manhattane. Nepaisydamas, kad turi nuolatinį darbą mokykloje, muzikas Stukas sutiko pasiaukoti, nors jam reikia keliauti į bažnyčią apie 30 mylių. Anksčiau toje parapijoje vargonavo Mykolas Cibas ir prieš Cibą—Aleksas Mrozinskas. Parapijos naujuoju klebonu yra kun. V. Palubinskas.

Dr. Pranas Bagdas birželio 5 d. paminėjo savo amžiaus 70 metų sukaktį. Dr. P. Bagdas yra dramaturgas ir rašęs kelias dramas, skelbęs novelių. Jis buvo priimtas į Lietuvių Rašytojų draugiją per rašytojų suvažiavimą Clevelande. Jo "Baisusis birželis" yra keis kartus pastatytas ne tik New Yorke, bet ir kituose miestuose bei kituose kraštuose.

Vanda Vebeliūnienė ir Algis Kezys, New Yorko Lietuvių Atletų Klubu nariai, išvyksta į Chicagą dalyvauti tenai liepos 31-rugpj. 1 d. vykstančiose pabaltiečių lauko teniso pirmenybėse.

Algirdas Landsbergis ir Paulius Jurkus, iš New Yorko, dalyvavo literatūros vakare liepos 20 d. Kennebunkporto pranciškonų vasarvietėje. Washingtonietis Vladas Būtėnas skaitė ištrauką iš savo knygos apie Pensylvanijos lietuvius.

"Jinai ir trys gintarai", J. Daugirdo vadovaujamas meninis New Yorko vienetas, jau pagarsėjęs savo programom net Kalifornijoje, iš anksto pakviestas koncertuoti New Jersey LB 30 metų minėjime. Jis bus spalio 30 d., šeštadienį, švč. Trejybės par. salėje Newarke. Programoje taip pat dalyvavo ir vietinė tautinių šokių grupė "Liepsna". Newyorkiečių vienetas gros ir šokiams po programos.

Organizuojamas autobusas į Lakewoodą įvyksiančią Pensylvanijos lietuvių gegužinę rugpjūčio 15 d., sekmadienį. Išvykstama ryte nuo Kultūros židinio ir sustojama prie Šalinskų laidotuvių įstaigos.

Tėvas Petras Baniūnas skaito invocaciją Dariaus ir Girėno minėjime liepos 17 d. Kairėje: Lukienė, Šateika, pirm. Spūdienė, Šateikienė, Klasčius, Martin ir kt.

TMD PAGELBSTI VIENYBEI

Tėvynės Mylėtojų Draugijos seimas 1982 m. liepos 4 d. St. Petersburg Beach, Floridoje, įvertindamas lietuviškosios spaudos reikšmę ir atsižvelgdamas į nelengvas spaudos sąlygas, nutarė finansiniai paremti Vienybę. Per sekr. G. J. Lazauską atsiuntė \$100 auką. Nuoširdžiai dėkojame.

PABALTIEČIŲ JAUNIMO KONGRESAS

Rugpjūčio 19-22 d. Long Island, N. Y. įvyksta pabaltiečių jaunimo kongresas. Jo metu bus įvairios paskaitos ir simpoziumas. Tarp paskaitininkų bus dr. Elona Vaišnienė, latvė Antra Smidchens, estas Vello Ederma, latvis Maris Graudiniš, iš lietuvių dalyvauja Vladas Šakalys, Linas Kojelis ir kt.

KULTŪROS ŽIDINIO TARYBOS PRANEŠIMAS

New Yorko lietuvių tarpe sklinda kalbos apie galimybę Kultūros židinio patalpas išnuomoti New Yorko miesto mokyklų sistemai. Šį reikalą savo liepos 27 d. posėdyje svarstė Kultūros židinio taryba ir padarė sekantį sprendimą:

Kultūros židinis New Yorko viešųjų mokyklų reikalams nebus nuomojamas ir šiuo reikalu pokalbiai su mokyklų atstovais bus nutraukti.

Vitalis Žukauskas ir Harmonijos kvartetas iš New Yorko atliks meninę programą Pensylvanijos lietuvių dienoje rugpjūčio 15 d. Lakewood parke. Iš Elizabeth, N. J., programoje dalyvavo tautinių šokių grupė "Liepsna", Lietuvos vyčiai iš Frackville ir iš Philadelphia, vietinis "Žarijos" choras.

Naujų Metų sutikimu New Yorko lietuvių jau dabar rūpinasi. Kultūros židinio valdyba savo posėdyje nutarė pasiūlyti vietos organizacijoms tokį parengimą surengti.

Dalia Sakaitė, populiari newyorkietė pianistė, liepos pabaigoje išvyksta į Londoną dalyvauti pianistų simpoziume. Ji tenai ir koncertuos simpoziumo metu.

Dalis newyorkiečių, dalyvavusių Dariaus ir Girėno minėjime šiemet prie paminklo didvyriams Lituanicos aikštėje.

DARIAUS-GIRĖNO SKRIDIMO 49-OJI SUKAKTIS

Jau per 49-erius metus minime Dariaus-Girėno skridimą. Per 24 m. paminėdavome New Yorko salėse. Kai prieš 24 m. New Yorko lietuvių pasistatė Dariui-Girėnui paminklą ir iš miesto gavo leidimą buvusios lietuvių kolonijos centre Lituanica vardu pavadinti aikštę prie Union Ave. ir Stagg St., Williamsburg miesto dalyje, Dariui-Girėnui ir jų skridimo žygiui prisiminti minėjimus vis ruošiamie prie didvyriams paminklo.

Liepos 17 d. iškilmes 3 v. p. pradėjo Dariaus-Girėno Komiteto paminklui statyti pirmininkė Bronė Spūdienė. Padėkojusi susirinkusiems apie pusšimčiui lietuvių ir beveik kitatiek praeivių kitataučių, besidominčių, kas vyksta, pakvietė Vienybės redaktorių Joną Valaitį, vieną iš Dariaus-Girėno skridimui pasidarbavusių ir lakūnus atsisveikinusių programai praveisti.

96° F. karštyje J. Valaitis susirinkusiems į paminėjimą padėjo, nurodydamas, kad tokioje kaitroje dalyvauti prie paminklo—yra visų dalyvių didelis pasišventimas. Tą dieną televizija skelbė, kad New Yorko pajūriuose: Coney Island maudėsi 3 milijonai, Rockaway Beach 2 milijonai, Jones Beach-300 tūkstančių, mažesniuose kurortuose po mažiau. Automobiliams pasistatyti vietos stokojo visose vietovėse. Policija pakelėse į kurortines vietas nuvykusiųjų automobiliais jau daugiau nebeisileido. Vėliau nuvykusieji traukiniais ar autobusašais vos prasigrūdo, ir prie vandens nepajėgė prieiti.

Programos vedėjo pastaba, kad tik labai pasišventusieji Dariaus-Girėno gerbėjai vieną karščiausių dienų paaukojo mūsų tautos didvyrių garbei, tikrai vietoje. Gaila, jog didžiosios lietuvių tautos šventės, kaip Vasario 16-oji ir Dariaus-Girėno minėjimai nukentė, nes ruošiami—pirmoji pačiu šalčiausiu ir sniegu-ledu laiku, kada ši Lituanicos šventė dalyvius nukankina šutra. Kalboje ragino visus rašyti

Pašto Departamentui, prašant 1983 m. pašto ženklą išleisti Dariaus-Girėno skridimui prisiminti. Dalyviai entuziastiškai tam pritarė.

Pakviestas Mečislovas Razgaitis vadovavo Amerikos ir Lietuvos himnams. Invokaciją atliko Tėvas Petras Baniūnas, OFM.

Sveikino ir trumpai kalbėjo organizacijų atstovai: Dariaus-Girėno komiteto adv. Steponas Briedis, Lilija Šateikienė, L. B. Queens, Jurgis Zabielskis. Jis kalboje pasigedo: šaulių, ateitinių, skautų ir eilės kitų patriotinių organizacijų atstovų. Sveikino Vienybės angliškojo skyriaus redakcinio kolektyvo narė, anglų kalbos mokytoja Aukštesniojoje Lane mokykloje, Demie Jonaitienė, Vyčių vardu—Helen Kulber, Dariaus-Girėno k-to paminklui statyti kom. narys Jonas Klaščius, Vacys Karmazinas ir Alicija Zabita. Ši moteris, Viktoro Zabitos žmona, ispanų kilmės. Zabita gyvena arti paminklo. Jie kasdien kelis kartus pro paminklą praeina arba dalį laiko praleidžia prie paminklo, jį apšvarindami, gindami nuo plačiai New Yorke siaučiančių chuliganų, kurie net kapinių paminklus iškoneveikia, metalines iškabas nulupinėja.

Iškilmėms pasibaigus Bronė Spūdienė svečius pasikvietė į savo namus atgaivai ir vaišėms. Čia dalyvavo apie 30. Dalyviai planavo, kaip sekančiais metais iškilmingiau minėti Dariaus-Girėno 50 m. skridimo sukaktį.

Kaip kaset, "oficialiuoju" fotografu buvo Salomėja Narkėliūnaitė. Šiemet prisidėjo dar keli, jų tarpe Penikas. Jis videotape nauju operatu filmavo ir įrekordavo programos reikšmingesnes dalis.

Simas ir Genė Kudirkos, keletą metų pabuvę Kultūros židinio prižiūrėtojais, netrukus žada išsikelti į Kaliforniją. Kultūros židiniui bus ieškomi nauji žmonės.

Vienybė, 1982 m. liepos 31 d.